

Ādažu novada attīstības programmas (2011-2017) Vides pārskats

Gala variants

SIA "Reģionālie projekti"

Ādaži, 2010

Saturs

1	Ievads	5
2	Informācija par projektu	7
2.1	Plānošanas dokumentu galvenie mērķi	7
2.2	Īss satura izklāsts	8
2.3	Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	9
3	Vides pārskata sagatavošanas procedūra	10
3.1	Izmantotā informācija	10
3.2	Iesaistītās institūcijas.....	10
3.3	Sabiedrības līdzdalība	11
3.4	Sabiedrības informēšana.....	12
4	Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots.....	13
4.1	Vispārīgs raksturojums	13
4.2	Vispārīgs dabas apstākļu un resursu raksturojums	13
4.3	Atmosfēras gaisa kvalitāte	13
4.3.1	Stacionāro avotu emisijas	13
4.3.2	Mobilo avotu emisijas	15
4.4	Virszemes un pazemes ūdensojektu kvalitāte	16
4.4.1	Ūdenstilpes un ūdenstecešas	16
4.4.2	Sateces baseinu apgabali	16
4.4.3	Peldvietu ūdens kvalitāte	21
4.5	Dzeramā ūdens kvalitāte.....	22
4.6	Notekūdeņu ietekme uz vidi	23
4.7	Atkritumu ietekme uz vidi	26
4.8	Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas.....	28
4.9	Piesārņojošās darbības.....	30
4.10	Izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	31
5	Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt.....	33
5.1	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti	33
5.1.1	Dabas liegums „Lielukas un Mazuikas ezeri”	33
5.1.2	Dabas liegums „Lielā Baltezera salas”	34
5.1.3	Aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži”	34
5.1.4	Dižkoki	35
5.1.5	Vides aizsargājamās prasības meža zemēs	36
6	Attīstības programma un ar to saistītās vides problēmas.....	39
7	Vides aizsardzības mērķi	41
7.1	Starptautiskie vides aizsardzības mērķi.....	41
7.2	Nacionālie vides aizsardzības mērķi	42
8	Plānošanas dokumenta un tā ietekmes uz vidi novērtējums.....	47
8.1	Tiešās un netiešās ietekmes.....	47
8.1.1	Tiešās ietekmes	47
8.1.2	Netiešās ietekmes	48
8.2	Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes	49
8.2.1	Īslaicīgās ietekmes.....	49
8.2.2	Ilglaicīgās ietekmes.....	50
8.3	Summārās ietekmes	51
9	Ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumi	52
10	Plānošanas dokumenta iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums	53

11	Kompensēšanas pasākumi	54
12	Attīstības programmas īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums 55	
13	Vides pārskata izstrādē pielietotie pamatprincipi un metodes	56
14	Attīstības programmas īstenošanas monitorings.....	57
15	Vides pārskata kopsavilkums	59
	Informācijas avoti.....	61
	Pielikumi	62
	1.pielikums Indikatori attīstības programmas monitoringam no vides viedokļa.....	63
	2.pielikums Sabiedrības informēšana pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas.....	65
	3. pielikums Ādažu novada attīstības programmā 2011.-2017.gadam noteikto novada attīstības mērķu un uzdevumu ietekmes uz vidi novērtējums.....	66
	4. pielikums Pārskats par Vides pārskata izstrādes dokumentāciju.....	79

Tabulu saraksts

Tabula 1 Svarīgāko informācijas avotu saraksts	10
Tabula 2 Limitētās un faktiskās emisijas Ādažu novada teritorijā 2009.g.	14
Tabula 3 Transportlīdzekļu sadalījums Ādažu novadā pa gadiem	15
Tabula 4 Pārskats par ūdens resursu lietošanu komersantos, kuri atskaitās ar formu „Nr2-Ūdens” 2009.g.....	24
Tabula 5 Notekūdeņu paliekošais piesārņojums 2009.g.....	25
Tabula 6 Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas	28
Tabula 7 Piesārņojošās darbības.....	30
Tabula 8 Esošais stāvoklis un sekas, ja attīstības programma netiek īstenota.....	32
Tabula 9 Dabiskie meža biotopi	37

Attēlu saraksts

Attēls 1 Gaujas baseina apgabals	17
Attēls 2 Daugavas baseina apgabals	18
Attēls 3 Slodzes Gaujas baseina apgabalā.....	19
Attēls 4 Slodzes Daugavas baseina apgabalā	20
Attēls 5 Pazemes ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte.....	21
Attēls 6 Vides problēmu teritorijas	39

1 Ievads

Vides pārskats ir Ādažu novada attīstības programmas (2011-2017) sastāvdaļa.

Ādažu novada attīstības programmas (2011-2017) izstrāde uzsākta saskaņā ar Ādažu novada domes 28.07.2009. lēmumu Nr. 143 „Par Ādažu novada attīstības programmas izstrādāšanu”, ievērojot Reģionālās attīstības likuma¹ 13.panta prasības par pašvaldības teritorijas attīstības programmas izstrādāšanu un īstenošanu un citus saistošos normatīvos aktus plānošanā, kā arī Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmu, pašvaldības attīstības plānošanos un konceptuālos dokumentus. Par Ādažu novada attīstības programmas izstrādi tika nosūtīts paziņojums Vides pārraudzības valsts birojam.

Vides stāvokļa pārskata (SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums) izstrādes nepieciešamību vietēja līmeņa attīstības programmai nosaka likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”² un 23.03.2004. MK noteikumi Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums”. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis ir uzlabot pašvaldības attīstības plānošanas dokumenta – attīstības programmas kvalitāti, izvērtējot kādas būtiskas tiešas vai netiešas ietekmes izmaiņas vidē var rasties attīstības plānošanas dokumenta īstenošanas rezultātā un rekomendējot iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi samazināšanas vai kompensācijas pasākumus plānotajām darbībām.

Ādažu novada attīstības programmas (2011-2017) stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējumu veikusi un vides pārskatu projektu izstrādājusi SIA „Reģionālie projekti”, atbilstoši 23.03.2004. MK noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums” un citiem LR un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem. Izstrādes laikā veiktas nepieciešamās konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju un citām atbildīgajām un ieinteresētajām institūcijām, notikusi sabiedrības informēšana, kā arī noorganizēta sabiedriskās apspriešanas sanāksme.

Tekstā izmantotie **saīsinājumi**:

AAA	– aizsargājamo ainavu apvidus
ANO	– Apvienoto nāciju organizācija
AS	– akciju sabiedrība
ASV	– Amerikas Savienotās valstis
CSP	– Centrālā statistikas pārvalde
EEK	– Eiropas Kopienų Komisija
EK	– Eiropas Komisija
EP	– Eiropas Parlaments
ERAF	– Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	– Eiropas Savienība
EUR	– eiro
g.	– gads
gk.	– galvenokārt

¹ Likums „Reģionālās attīstības likums”, spēkā no 23.04.2002. (ar grozījumiem līdz 25.02.2010.)

² Likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, spēkā no 13.11.1998. (ar grozījumiem līdz 01.01.2008.)

HES	– hidro elektro stacija
IVN	– ietekmes uz vidi novērtējums
ĪADT	– īpaši atbalstāmās dabas teritorijas
KF	– Kohēzijas fonds
KNHM	– <i>Koninklijke Nederlandsche Heiderlandshe Heidemaatschappij</i>
KSS	– kanalizācijas sūkņu stacija
ĶSP	– ķīmiskais spēpekļa patēriņš
LAD	– Lauku atbalsta dienests
LR	– Latvijas Republika
LVĢMC	– Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
MK	– Ministru Kabinets
NAI	– notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
NATURA 2000	– Eiropas Savienības dabas daudzveidības saglabāšanai izveidoto aizsargājamo teritoriju tīkls
NBS	– nacionālie bruņotie spēki
Nr.	– numurs
PSIA	– pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību
PSRS	– Padomju Sociālistisko Republiku Savienība
RNC	– Reģionālais nodrošinājuma centrs
SIA	– sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIVN	– stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
TEC	– termo elektro centrāle
TEP	– tehniski ekonomiskais pamatojums
t.s.	– tā saucamais
t.sk.	– tai skaitā
tūkst.	– tūkstotis
u.c.	– un citi
UNESCO	– <i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i> (Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija)
u.tml.	– un tamlīdzīgi
utt.	– un tā tālāk
VAS	– Valsts akciju sabiedrība
VDC	– vides informācijas sistēma
VPVB	– Vides pārraudzības valsts birojs
VVD	– Valsts vides dienests
Z	– Ziemeļi

2 Informācija par projektu

<i>Plānošanas dokumenta nosaukums:</i>	Ādažu novada attīstības programma (2011-2017)
<i>Plānošanas dokumenta izstrādātājs:</i>	Ādažu novada dome
<i>Plānošanas dokumenta izstrādē un informācijas iegūšanā iesaistītās institūcijas:</i>	Ādažu novada dome Vides pārraudzības valsts birojs VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde Dabas aizsardzības pārvalde Valsts meža dienests AS „Latvijas valsts meži” LR Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija LAD Lielrīgas reģionālā lauksaimniecības pārvalde Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs Veselības inspekcijas Rīgas kontroles daļa VAS „Latvijas valsts ceļi” VAS „Latvenergo” SIA „Lattelecom” AS „Latvijas Gāze” Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests u.c.
<i>Institūcijas un organizācijas, kurām jāiesniedz Vides pārskata projekts atzinuma saņemšanai:</i>	Dabas aizsardzības pārvalde VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde Veselības inspekcijas Rīgas kontroles daļa

2.1 Plānošanas dokumentu galvenie mērķi

Ādažu novada attīstības programma ir Ādažu novada pašvaldības vidēja termiņa stratēģiskās plānošanas dokuments, kas tiek izstrādāts laika periodam no 2011. līdz 2017. gadam.

Plānošanas dokumenta izstrādes galvenais mērķis ir noteikt Ādažu novada pašvaldības attīstības prioritātes, mērķus un norādīt veicamos uzdevumus, rīcības, projektus pašvaldības ilgtspējīgai un līdzsvarotai sociāli ekonomiskās attīstības veicināšanai.

Galvenie uzdevumi:

- noskaidrot esošo situāciju un vispārējās attīstības tendences Ādažu novada teritorijā;
- noteikt Ādažu novada teritorijas attīstības prioritātes, mērķus un uzdevumus;
- definēt Ādažu novada attīstības rīcības plānu, veicamos pasākumus un projektus.

Ādažu novada attīstības programmā (2011-2017) ir noteikts, ka vietējās pašvaldības attīstības vispārējais mērķis ir novada iedzīvotāju labklājība – veselīga, labvēlīga un droša vide dzīvošanai un sociāli un telpiski līdzsvarota attīstība, kas virzīta un daudzveidīga, uz kultūru un zināšanām balstītu konkurētspējīgu saimniecisko darbību.

Stratēģiskās plānošanas dokumentā paredzēts, ka Ādažu novada attīstība balstīsies uz vērtībām, kas tiek atzītas par pamatu, kas pēc iespējas maksimālāk ir veicināmas un izmantojamas:

- cilvēki – izglītoti, zinoši un aktīvi cilvēki veidojuši līdzšinējo novada attīstību un ir galvenā novada vērtība attīstībai nākotnē. Neordinārām, radošām idejām apveltītie

cilvēki ir atbalstāmi un piesaistāmi jaunu attīstības iespēju radīšanai. Novada attīstības priekšnoteikums ir sabiedrības vienotība, tās atbalsts pozitīvām aktivitātēm un programmas īstenošanas darbam;

- unikālais – spēcīgas un daudzveidīgas skolas (vidusskola, mākslas un mūzikas skola, Valdorfa skola, pieaugušo izglītība, biznesa izglītība), to izglītības aktivitātes ir spēcīgas nākotnes – kultūras, informācijas un zināšanu sabiedrības veidošanās pamats.

Galvenie attīstības virzieni:

- cilvēkresursi (iedzīvotāji);
- ilgtspējīga attīstība;
- saimnieciskā darbība (uzņēmējdarbības vides aktivizēšana);
- saimnieciskā darbība.

Ādažu novada attīstības prioritātes:

1. kvalitatīva dzīves telpa;
2. daudzveidīga, mūsdienīga un ilgtspējīga ekonomika;
3. izglītota, aktīva un veselīga sabiedrība;
4. efektīva novada pārvalde.

Vides pārskatā tiek pievērsta papildus uzmanība tam kā izvirzītās pamatvērtības, noteiktie mērķi un uzdevumi novada attīstībai un no tiem izrietošās rīcības programma tiek sabalansēta ar vides (ūdeņi, bioloģiskā daudzveidība, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, atmosfēras gaisa kvalitāte, iedzīvotāju vides kvalitāte utt.) saglabāšanu un uzlabošanu.

2.2 Īss satura izklāsts

Ādažu novada attīstības programma (2011-2017) ietver piecas daļas:

1. pašreizējās situācijas raksturojumu un analīzi – attīstības tendences, problēmas un izaugsmes resursus;
2. stratēģisko daļu – vidēja termiņa attīstības prioritātes, nepieciešamo rīcības virzienu un uzdevumu kopumu, vidējā termiņā sasniedzamos rezultātus;
3. rīcības plānu – rīcības un investīciju projektu kopumu ne mazāk kā triju gadu periodam, norādot to sasaisti ar atbildīgajiem izpildītājiem un finanšu resursiem;
4. īstenošanas uzraudzības kārtību – uzraudzības un ziņojuma sagatavošanas periodiskumu, ziņojumā analizējamās uzraudzības rādītājus;
5. pārskatu par sabiedrības līdzdalības pasākumiem.

Ādažu novada attīstības programma (2011-2017) Vides pārskata projektu (SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums) izstrādāja SIA „Reģionālie projekti”. Vides pārskats tika izstrādāts attīstības programmas projektam. Ādažu novada attīstības programma un Vides pārskata projekts tika izstrādāts vienlaicīgi, arī sabiedriskā apspriede (sanāksme) tika noteikta vienā dienā, tādējādi jau izstrādes laikā attīstības programmā tika iestrādāti Vides pārskata priekšlikumi un ieteikumi.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tika izstrādāts atbilstoši MK noteikumiem Nr.175 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.).

2.3 Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Izstrādājot Ādažu novada attīstības programmu (2011-2017), ievērojot plānošanas dokumentu hierarhiju, ņemti vērā starptautiskā, tajā skaitā Eiropas Savienības (*detalizētāk skatīt 7.nodaļas 7.1.punktā*), nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa attīstības plānošanas dokumenti, kā arī citi saistošie normatīvie akti un ieinteresēto institūciju priekšlikumi.

Nacionālie plānošanas dokumenti:

- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija³;
- Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam (apstiprināts ar MK 04.07.2006. noteikumiem Nr.564);
- Reģionālās politikas pamatnostādnes (apstiprināts ar MK 02.04.2004. rīkojumu Nr.198);
- Reģionālās attīstības un pašvaldību ministrijas darbības stratēģija 2008.-2010.gadam (apstiprināts ar MK 01.08.2007. rīkojumu Nr.482).

Rīgas plānošanas reģiona attīstības dokumenti:

- Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2000.-2020.g. (aktualizēta 2008.g.);
- Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011.g. (uzsākta aktualizācija 2009.g.);
- Rīgas plānošanas reģiona inovatīvās attīstības programma 2005.-2011.g.;
- Rīgas plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas plānojums) 2005.-2025.g.

Vietējā līmeņa plānošanas dokumenti:

- Ādažu pagasta attīstības programma 2001.-2010.g.;
- Ādažu novada teritorijas plānojums 2006.-2012.g. ar 2009.g. grozījumiem (apstiprināts ar 25.08.2009. Ādažu novada domes lēmumu Nr.177);
- citi Ādažu novada pašvaldības konceptuālie dokumenti;
- kaimiņu novadu pašvaldību attīstības plānošanas dokumenti.

Vides pārskatā tiek vērtētas arī dabas liegumu „Lielā Baltezera salas” un „Lieluikas un Mazuikas ezers” un aizsargājamā ainavu apvidus „Ādaži” vispārējās izveidošanas un aizsardzības prasības, kas izriet no īpaši aizsargājamo teritoriju normatīvo aktu un dabas aizsardzības plānu prasībām, kontekstā ar Ādažu novada galvenajiem attīstības virzieniem un prioritātēm un no tiem izrietošajiem mērķiem, uzdevumiem un rīcību programmu.

³ šobrīd izstrādes stadijā

3 Vides pārskata sagatavošanas procedūra

3.1 Izmantotā informācija

Vides pārskata izstrādē tika izmantoti vairāki elektroniski pieejami informācijas avoti, datu bāzes, kā arī dažādi publicēti materiāli, valsts institūciju publiskie pārskati un sniegtā informācija, pašvaldības attīstības dokumenti un informācijas avoti.

Pārskata sagatavošanas laikā notika konsultācijas ar Ādažu novada pašvaldības speciālistiem, kā arī notika arī novada teritorijas apsekošana dabā.

Svarīgāko informācijas avotu saraksts sniegts 1.tabulā.

Tabula 1 Svarīgāko informācijas avotu saraksts

Datu avots	Datu nosaukums	Informācijas saturs
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Datu bāze – Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	Ziņas par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Emisijas gaisā (valsts statistikas pārskats Nr. „2-Gaiss” 2002.- 2008.)	Valsts statistikas pārskats „Nr.2-Gaiss” (2002.-2008.gads)
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Atkritumi (3-A) (valsts statistikas pārskats Nr.3-A no 2002.gada)	Dati par bīstamajiem, sadzīves atkritumiem
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Ūdens lietošana un emisijas ūdenī (valsts statistikas pārskats Nr. „2-Ūdens” 2002.-2008.)	Ūdens patēriņa uzskaitē, novadīto notekūdeņu apjomi, paliekošais piesārņojums
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs	Informācija par piesārņotām un potenciāli piesārņotām teritorijām
AS „Latvijas valsts meži”	Mežsaimniecības rīcībā esošā informācija	Dati par mežu resursiem
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Būvmateriālu izejvielu atradnes	Dati par derīgo izrakteņu atradnēm
Dabas aizsardzības pārvalde	www.daba.gov.lv	Dati par īpaši aizsargājamām teritorijām
Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapa	www.vpvb.gov.lv	Dati par atļaujām, informācija par procedūru, indikatoru saraksts, informācija pašvaldībām
Ādažu novada pašvaldība	www.adaži.lv	Dažādi nepieciešamie dati

3.2 Iesaistītās institūcijas

Vides pārskata sagatavošanas nepieciešamību nosaka Eiropas Savienības un Latvijas Republikas nacionālie normatīvie akti:

- Eiropas Savienībā: Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2001/42/EK (2001.gada 27.jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmi uz vidi novērtējums;

- Latvijā: – likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (13.11.1998.) un MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.).

Atbilstoši SIA „Reģionālie projekti” konsultācijai ar Vides pārraudzības valsts biroju 07.06.2010., Ādažu novada attīstības programmu (2011-2017) Vides pārskata izstrādē tika iesaistītas sekojošas institūcijas:

- Dabas aizsardzības pārvalde;
- VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde;
- Veselības inspekcijas Rīgas kontroles daļa.

3.3 Sabiedrības līdzdalība

Vides pārskata sagatavošanas procedūras principus nosaka 23.03.2004. MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Sagatavojot Vides pārskata projektu, ņemti vērā Vides pārraudzības valsts biroja ieteikumi un attīstības programmas izstrādei izveidoto darba grupu – „Ekonomiskās attīstības”, „Veselības aprūpes un sociālo jautājumu”, „Izglītības, sporta un kultūras” un „Telpiskās attīstības, teritorijas plānošanas un vides” priekšlikumi, kā arī informācija no iesaistītajām institūcijām.

Ādažu novada attīstības programmas izstrādes ietvaros laika posmā no 09.09.2009. līdz 18.10.2009. tika organizēta iedzīvotāju aptauja. Aptaujas mērķis bija noskaidrot Ādažu novada iedzīvotāju domas par novada attīstības iespējām, problēmām un to iespējamajiem risinājumiem, kā arī sagatavot priekšlikumus Ādažu novada teritorijas attīstības programmas izstrādei. Aizpildītās anketas varēja ievietot speciāli tam paredzētās urnās, kuras atradās Ādažu novada domē, Ādažu Būvvaldē, Kadagas pirmsskolas izglītības iestādē un veikalā „Elvi” vai arī sūtīt elektroniski. Anketa bija pieejama Ādažu novada domē, pie urnām, Ādažu novada laikrakstā „Ādažu Vēstis”, kā arī Ādažu novada domes mājas lapā www.adazi.lv. Aptaujā piedalījās 155 respondenti. Tikšanās ar iedzīvotājiem un aptaujas rezultātu prezentācija notika 2009. gada 2. decembrī.

Sagatavotā attīstības programma un Vides pārskata projekts tiks nodots sabiedriskai apspriešanai. Sabiedriskās apspriešanas termiņš tika noteikts no 01.07.2010. līdz 01.09.2010. Sabiedriskās apspriešanas laikā tika organizēta sabiedriskās apspriešanas sanāksme, kas notika 09.08.2010. Ādažu novada domes telpās. Projektu materiāli tika izstādīti Ādažu novada domes ēkā, Gaujas ielā 33A, Ādažos, Ādažu novadā, darba dienās pašvaldības darba laikā, kā arī ievietoti arī Internetā – pašvaldības mājas lapā www.adazi.lv un Vides pārskata izstrādātāju mājas lapā: www.rp.lv.

Priekšlikumus par izstrādāto Vides pārskatu būs iespējams iesniegt rakstveidā Ādažu novada domē vai sūtīt pa pastu, adresējot Ādažu novada domei, Gaujas ielā 33A, Ādažos, Ādažu novadā, LV-2164.

Priekšlikumus par izstrādāto Vides pārskatu varēs iesniegt arī SIA „Reģionālie projekti”, pēc adreses – Rūpniecības ielā 32b – 502, Rīgā, LV-1045 vai sūtīt pa e-pastu birojs@rp.lv.

Sabiedriskās apspriešanas laikā tika saņemts viens iesniegums no Ādažu novada iedzīvotājiem un viens no SIA „Ādažu Triāde”.

Sludinājuma teksts par sabiedrisko apspriešanu tiks nosūtīts elektroniskā veidā arī Vides pārraudzības valsts birojā.

Sagatavotais Vides pārskata projekts tiks nodots izskatīšanai un atzinuma saņemšanai Vides pārraudzības valsts biroja norādītajām institūcijām – Dabas aizsardzības pārvaldei, Valsts Vides dienesta Lielrīgas reģionālajai pārvaldei un Veselības inspekcijas Rīgas kontroles daļai.

Pēc atzinumu saņemšanas no iepriekšminētajām institūcijām, Vides pārskata projekts tiks papildināts un labots atbilstoši institūciju sniegtajiem atzinumiem un iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā izvērtēšanai un atzinuma sniegšanai.

3.4 Sabiedrības informēšana

Pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas (apstiprināšanas), pašvaldībai 14 dienu laikā ir jāinformē iedzīvotāji, institūcijas par to, kā tika ņemti vērā Vides pārskatā iestrādātie ieteikumi.

Paziņojumam jābūt brīvi pieejamam pašvaldībā (pie ziņojuma dēļa), arī pašvaldības mājas lapā internetā www.adazi.lv.

Plašāka informācija par to, kas jāiekļauj paziņojumā, ir Vides pārskata pielikumā Nr.2, kā arī Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā www.vpvb.gov.lv.

4 Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

4.1 *Vispārīgs raksturojums*

Ādažu novads atrodas ekonomiski un ģeogrāfiski ļoti izdevīgā vietā – Rīgas plānošanas reģiona teritorijā, Latvijas centrālajā daļā, 25 km attālumā uz ziemeļiem no Rīgas pilsētas. Pašvaldības teritorija robežojas ar Garkalnes, Carnikavas, Saulkrastu, Sējas un Inčukalna novadiem. Novada administratīvais un galvenais attīstības centrs ir Ādažu ciems. Galvenā satiksme novada teritorijā notiek pa valsts galveno autoceļu A1 Rīga – Ainaži, kas ir nozīmīgs starptautiskā autoceļa VIA Baltica (E67) posms.

Novada kopējā teritorija – 162,9 km². Ādažu novadu veido 12 ciemi, no kuriem lielākie ir Ādaži, Kadaga, Baltezers, Garkalne un Alderi. Uz 01.01.2010. pašvaldībā bija deklarēti 9596 iedzīvotāji. Lielu Ādažu novada teritoriju aizņem Ādažu poligons. Kopš 1999.g. 6652 hektāru un 150 ēkas Ādažu novadā esošās poligona teritorijas atrodas LR Aizsardzības ministrijas valdījumā un tiek izmantota valsts aizsardzības vajadzībām. Minētajā teritorijā izvietota viena no lielākajām militārajām bāzēm Baltijā.

4.2 *Vispārīgs dabas apstākļu un resursu raksturojums*

Novada teritorija atrodas Piejūras zemienē, kas nosaka teritorijas reljefu un dabas apstākļus. Teritorijā izplatītas pēcledus laikmeta kāpas, kā arī daudzi t.s., lagūnu ezeri. Dažas novada reljefa īpatnības ir radījuši Gauja, kas savā lejtecē tek pa smilšainu grunti un, līdz ar to, bieži līkumojot veidojot attekas un vecupes. Tuvāk Rīgas līcim uz Carnikavas novada pusi atrodami ļoti līdzenie Litorīnas jūras līdzenumi, kas zemākajās vietās pārpurvojušies un tajos, lai pasargātu lauksaimniecības zemes no applūšanas, izveidotas polderu sistēmas. Samazinoties lauksaimnieciskai darbībai, polderu funkcija ir radikāli mainījusies – ja agrāk to uzdevums bija pasargāt lauksaimniecības zemes no applūšanas, tad tagad tie pārsvarā aizsargā apdzīvotās vietas un dzīvojamās teritorijas no applūšanas. Visos polderos vairāk vai mazāk iezīmējas kopējas problēmas, t.sk., tiem netiek nodrošināta pietiekama ūdens novadīšana, šīs polderu teritorijas ir pārpurvojušās, pastāv augsts applūšanas risks dambju pārraušanas gadījumā. Applūstošo teritoriju apsaimniekošanu savu iespēju robežās veic pašvaldība, taču būtu nepieciešams izskatīt iespēju applūstošo teritoriju apsaimniekošanā iesaistīt arī privāto sektoru.

4.3 *Atmosfēras gaisa kvalitāte*

4.3.1 *Stacionāro avotu emisijas*

Saimnieciskās darbības rezultātā (siltumenerģētikā no katlumājām, rūpniecībā, lauksaimniecībā u.tml.) rodas dažādu vielu izmeši gaisā – stacionāro avotu izmeši. Kā liecina Valsts statistikas pārskats par gaisa aizsardzību, kopumā stacionārajos avotos 2009.g. novada teritorijā emitētas 1613,9 tonnas piesārņojošu vielu. Vislielākās ir oglekļa dioksīda (veidojas oglekli saturošo vielu degšanas procesos) emisijas, kas veido 99% no piesārņojuma apjoma. Stacionāro avotu piesārņojošo vielu limitētās un faktiskās emisijas 2009.g. apkopotas 2. tabulā. Kā redzams, noteiktie emisiju limiti nav pārsniegti.

Tabula 2 Limitētās un faktiskās emisijas Ādažu novada teritorijā 2009.g.⁴

Komersants	Vielas nosaukums	Emisiju limits (tonnas gadā)	Faktiskās emisijas (tonnas gadā)
AS „Ādažu polietilēna industrija”	Cietās izkļiedētās daļiņas	4,286	1,8452
	Etiķskābe	4,838	2,0776
	Oglekļa oksīds	6,912	2,9644
SIA „VIADA Jūrmala”	Benzīns	nav datu	0,188
	Petroleja	nav datu	0,02
SIA „LATVIA STATOIL”	Benzīns	0,2517	0,0036
	Petroleja	0,9153	0,0144
SIA „CARNIKS” DUS „Dūņezers”	Benzīns	nav datu	0,00358
	Petroleja	nav datu	0,07817
AS „LATFOOD”	Oglekļa dioksīds	nav datu	1342,32
	Oglekļa oksīds	2,437	1,429
	Slāpekļa dioksīds	3,932	2,0482
SIA „BERLAT GRUPA”	Slāpekļa dioksīds	0,191	0,1145
	Oglekļa dioksīds	nav datu	72,136
	Oglekļa oksīds	0,131	0,0785
	Etanols (etilspirts)	0,04	0,04
SIA „Rīgas Ūdens” objekts „Baltezers”	Oglekļa oksīds	15,113	0,088
	Slāpekļa dioksīds	2,871	0,105
	Oglekļa dioksīds	1740,588	123,874
SIA „APARATS” DUS	Petroleja	nav datu	0,00914
	Benzīns	nav datu	0,0443
SIA „BINDERS” asfalta ražotne	Cietās izkļiedētās daļiņas	0,4258	0,273
	Petroleja	0,073	0,0297
	Slāpekļa dioksīds	3,8	0,8023
	Oglekļa oksīds	3	0,5557
AS „KIMMELS RĪGA”	Oglekļa oksīds	nav datu	0,0447
	Oglekļa dioksīds	nav datu	62,8
	Slāpekļa dioksīds	nav datu	0,0534
SIA „BLC”, ražošanas komercfirma	Cietās izkļiedētās daļiņas	2,1281	1,380587
	Mangāns un tā savienojumi	0,0005	0,000325
	Dimetilamīns	0,0119	0,00773
	Fenols	0,11644	0,06445
	Sērūdeņradis	0,0088	0,00572
	Amonjaks	0,6066	0,39429
	Acetons (dimetilketons)	0,018	0,0117
	Dimetilsulfīds	0,0063	0,00409
	Baldriānskābe	0,0234	0,01521
	2-Pentanols (sec. Amilspirts)	0,0036	0,00234
	Sēra dioksīds	0,2883	0,18739
	Slāpekļa dioksīds	4,004	1,79235
Oglekļa oksīds	9,8689	3,25902	

⁴ Valsts statistiskais pārskats par gaisa aizsardzību „Nr.2-Gaiss”, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra

Stacionārie atmosfēras gaisa piesārņotāji ir novadā darbojošās 4 centrālapkures katlu mājas, Ādažu vidusskolas un Ādažu slimnīcas katlumājas, kā arī citām juridiskām personām piederošas katlumājas. Ādažu centra un Kadagas ciemu privatizētajiem daudzdzīvokļu namiem centralizēto siltumapgādi nodrošina PSIA „Ādažu Namsaimnieks”. Ar SIA „BaltEnEko” noslēgts līgums par siltuma ražošanu. Kā kurināmais tiek izmantota dabasgāze. SIA „BaltEnEko” Ādažu centra ciemā 1997.g. uzstādīja vienu no pirmajām divām Latvijā pasaules standartiem atbilstošu dabas gāzes iekšdedzes dzinēja kooģenerācijas sistēmu. Katlu mājas kopējā siltuma jauda ir 3,6 MW ar iespēju to nākotnē palielināt. Kadagas ciema katlumājas kopējā jauda ir 2,52 MW ar iespēju to palielināt. Šobrīd (2010.g.) SIA „BaltEnEko” realizē kooģenerācijas sistēmas izbūves projektu Kadagā. Paredzētā kooģenerators jauda būs 0,5 MW. Atbilstoši pieejamajai informācijai, uzņēmumiem izsniegtajās B un C kategorijas piesārņojošās darbības atļaujās norādītie emisiju atmosfērā limiti netiek pārsniegti.

Kā stacionārais piesārņojuma avots (pie), kas neatrodas pašvaldības teritorijā, bet pie valdošajiem rietumu vējiem iespaido Ādažu novada teritoriju, minams Rīgas TEC-2.

Viens no atmosfēras piesārņotājiem ar putekļiem ir arī autoceļi, īpaši neasfaltētie, kuri ir ar grants, smilts klājumu. Viens no primārajiem uzdevumiem būtu arī autoceļu kvalitātes uzlabošana, lai uzlabotu gan gaisa kvalitāti, gan pārvietošanos pa šiem ceļiem. Ādažu novada teritoriju šķērso vairāki valsts autoceļi – valsts galvenie (A1), reģionālie (P1) un vietējie autoceļi (V30, V46, V48, V50, V51), kā arī pašvaldības ceļi un komersantu ceļi. Valsts un pašvaldības ceļu un ielu kopgarums Ādažu novadā – 160,35 km (tajā skaitā ielas – 39,81 km) Pēc seguma veida 56 km autoceļu un ielu ir ar asfaltbetona segumu, 71,4 km - ar grants segums. Autoceļu un ielu stāvoklis ir apmierinošs.

Gaisa kvalitāti zināmā mērā iespaido arī novada teritorijā darbojošos notekūdeņu attīrīšanas ietaišu nosēdlauki.

4.3.2 Mobilo avotu emisijas

Ādažu novada teritorijā 2010. gada sākumā bija reģistrēti 3134 transportlīdzekļi. Pēdējos trīs gados transportlīdzekļu skaits nav būtiski mainījies. (skatīt 3. tabulu).

Tabula 3 Transportlīdzekļu sadalījums Ādažu novadā pa gadiem

Gads	Vieglie	Kravas	Autobusi	Piekabes, puspiekabes	Motocikli Tricikli	Kvadracikli	Kopā
2006	2005	258	40	99	14	0	2416
2007	2363	297	41	119	29	1	2850
2008	2633	307	33	137	46	7	3163
2009	2643	320	36	110	64	4	3177
2010	2607	275	37	148	67	0	3134

Informācijas avots: Ceļu satiksmes drošības direkcijas dati, www.csdd.lv

Nozīmīgākais mobilo avotu izmešu apjoms iespējams valsts galvenā autoceļa A1 „Rīga (Baltezers) - Igaunijas robeža (Ainaži)” tiešā tuvumā, kur satiksmes gada vidējā diennakts intensitāte 2009.gadā bija 16205 transportlīdzekļi⁵ (tai skaitā 10% kravas transports), tomēr trūkst informācijas par iespējamā piesārņojuma apjomu. Jāatzīmē, ka transporta intensīva plūsma pa autoceļu A1 rada arī trokšņa piesārņojumu, kā arī pa to notiek bīstamu kravu pārvadājumi (no Lietuvas caur Latviju uz Igauniju) ar avāriju risku.

⁵Ceļu satiksmes drošības direkcijas dati, www.csdd.lv

Ādažu novada teritorija „Eimurlaukos” atrodas SIA „Avio Rīga” vispārīgās aviācijas lidlauks „Ādaži”. Nelielu gaisa piesārņojumu dod mazie lidaparāti. Bet, ultravieglie lidaparātu motoru nelielo jaudu dēļ tie nav uzskatāmi par nozīmīgiem.

Secinājumi un ieteikumi

- 1) Saskaņā ar pieejamajiem datiem vielu piesārņojuma koncentrācija no stacionārajiem avotiem (2. tabulā) nepārsniedz gaisa kvalitātes normatīvus un emisiju limitus.
- 2) Jāveic stacionāro piesārņotāju stingri kontroles pasākumi, lai nepieļautu uzņēmumiem izsniegto B un C piesārņojošās darbības atļaujās norādīto emisiju limitu pārsniegšanu
- 3) Nozīmīgākais mobilo avotu izmešu apjoms iespējams autoceļa A1 tiešā tuvumā, diemžēl trūkst informācijas par iespējamo piesārņojuma apjomu.
- 4) Jāsamazina mobilo avotu ietekme uz atmosfēras gaisa kvalitāti – racionāli plānojot autoceļu tīklu, lai sasaistot apdzīvotās vietās optimizētu pārbraucienus, attīstot un popularizējot sabiedrisko transporta un velotransportu.
- 5) Īpaša uzmanība jāveltī teritoriju izvēlē (teritorijas plānojumā) jaunu ražošanas zonu un transporta koridoru veidošanai, „zaļo” struktūru saglabāšanā.

4.4 Virszemes un pazemes ūdensobjektu kvalitāte

4.4.1 Ūdenstilpes un ūdensteces

Ādažu novada teritorijā atrodas vairāki ezeri (Lielais Baltezers, Mazais Baltezers, Lilastes ezers, Dūņezers, Lieluikas un Mazuikas ezeri, Ataru ezers u.c. mazāki). Teritoriju šķērso Gaujas upes lejtece, kā arī vairākas mazās upes (Melnupe, Puska, Cimeļupe u.c.). Lielākās mākslīgās ūdenstilpes ir Vējupe un Gaujas-Baltezera kanāls.

4.4.2 Sateces baseinu apgabali

Ādažu novada teritorija ietilpst divu Latvijas lielo upju sateces baseinu apgabalos – **Gaujas upes sateces baseina apgabalā (G)** – virszemes ūdensobjektos G201, G260 (1.attēlā) un **Daugavas upes sateces baseina apgabalā (D)** – virszemes ūdensobjektā D401 (2.attēlā) un pazemes ūdensobjektos Q un D4.

Gaujas baseina apgabals atrodas Latvijas ziemeļaustrumu daļā un aizņem 13051 km² jeb 20,2% no Latvijas teritorijas. To veido Gaujas, Salacas un Rīgas jūras līcī ietekošo mazo upju sateces baseini, kā arī Burtnieku ezers ar pietekām. Raksturīgākās ir ritrāla tipa (straujas) vidēji lielas upes (48% no upju ūdensobjektiem), kā arī seklī dzidrūdēns ezeri ar augstu ūdens cietību (46% no ezeru ūdensobjektiem). Ādažu novada teritorijā lielākie virszemes ūdensobjekti - Gauja, Melnupe, Puska, Lilastes ezers, Dūņezers.

Attēls 1 Gaujas baseina apgabals

Kopumā Gaujas baseinam raksturīgs ievērojams nokrišņu daudzums. Gaujas apgabalā vislielāko daļu no gada noteces procentuāli veido pavasara notece (42,1%). Pie klimata izmaiņu scenārija (pēc Valsts pētījumu programmas KALME datiem), tiek paredzēta turpmāka pavasara noteces apjoma palielināšanās, atbilstoši pieaugot arī palu radītā apdraudējuma bīstamībai un ar to saistītajam krastu erozijas riskam.

Gaujas apgabala ģeoloģiskajā uzbūvē izšķir divas galvenās daļas – kristālisko pamatklintāju un nogulumiežu segu, kurā dominē devona vecuma nogulumieži – dolomīts, kaļķakmens, smilšakmens, māls, ģipšakmens. Meži klāj 52% no apgabala teritorijas. Vairāk izplatīti ir egļu, bet apgabala vidusdaļā un lejasdaļā – priežu meži, vietām ar lapu koku piemaisījumu. Gaujas apgabalā dominē sausieņi jeb meži ar sausām minerālaugsnēm - 58.9 %. Gaujas baseina apgabalā ir daudz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju. Ādažu novada teritorijā ir izveidots aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži”, kura teritorijā ietilpst arī dabas liegums „Lieluikas un Mazuikas ezeri”.

Daugavas baseina apgabals aizņem 87900 km² lielu teritoriju. Latvijas teritorijā atrodas tikai 28% no sateces baseina teritorijas (lielākā daļa atrodas Krievijā un Baltkrievijā, neliela daļa – Lietuvā). Daugavas apgabala teritorijai raksturīga daudzveidība gan reljefa, gan klimata, gan arī ūdens režīma ziņā. Paugurains reljefs mijas ar līdzenumiem. Tāpēc arī nokrišņu sadalījums ir nevienmērīgs. Attiecīgi Daugavas apgabalā plašā amplitūdā mainās arī ilggadīgais vidējais noteces slānis, kas ir saistīts ar nokrišņu daudzumu un iztvaikošanas apjomu. Daugavas sateces baseina ilggadīgā gada vidējā notece (ūdens daudzums, ko Daugava gada laikā ienes Baltijas jūrā) ir 20,3 km³. Salīdzinājumam - Gaujas ilggadīgā gada vidējā notece ir - 2,24 km³. Daugavas apgabalam raksturīgas augsnes galvenokārt uz smilts, smilšmāla un mālsmilts cilmiežiem. Izplatītas ir velēnu podzolaugsnes, pseidoglejotās augsnes un kūdraugsnes. Lielākajā Daugavas apgabala daļā aerācijas zonu veido smiltis, tāpēc visā apgabalā gruntsūdeņu dabiskā aizsargātība no virszemes piesārņojuma ir ļoti vāja. Artēzisko ūdeņu dabiskā aizsargātība atšķiras – lielākajā Daugavas apgabala daļā to piesārņojuma risks ir vidējs. Apgabalam visraksturīgākie ir sekli dzidrūdēns ezeri ar augstu ūdens cietību un potamāla tipa (lēnas) upes ar vidēji lielu sateces baseinu. Mazais Baltezers un Rīgas HES ūdenskrātuve tiek izmantoti Rīgas pilsētas

ūdensapgādei. Daugavas apgabalā ietilpst 2 Rīgas jūras līča peldvietas un 131 iekšzemes peldvietas. Ādažu novada teritorijā lielākie virszemes ūdensobjekti – Lielais Baltezers, Mazais Baltezers. Ir izveidot dabas liegums „Lielā Baltezera salas”.

Attēls 2 Daugavas baseina apgabals

2009.g. ir izstrādāts **Gaujas baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāns 2010.-2015.g.** un **Daugavas baseina apgabalu apsaimniekošanas plāns 2010.-2015.g.** Apsaimniekošanas plānu mērķis ir uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, veicinot to laba stāvokļa sasniegšanu.

Gaujas un Daugavas baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos noteikti vispārējie mērķi:

Virszemes ūdeņiem:

- nepasliktināt virszemes ūdensobjektu stāvokli,
- censties līdz 2015.g. sasniegt labu ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti visos virszemes ūdensobjektos,
- izpildīt aizsargājamajām teritorijām izvirzītos mērķus un piemērojamus normatīvus,
- samazināt piesārņojumu ar prioritārajām vielām un pakāpeniski novērst īpaši bīstamo vielu noplūdi virszemes ūdeņos.

Pazemes ūdeņiem:

- nepieļaut pazemes ūdensobjektu stāvokļa pasliktināšanos,
- censties līdz 2015.g. saglabāt labu ķīmisko kvalitāti un kvantitatīvo stāvokli visos ūdensobjektos,
- izpildīt aizsargājamajām teritorijām izvirzītos mērķus un piemērojamus normatīvus,
- novērst vai samazināt piesārņojuma nonākšanu pazemes ūdeņos.

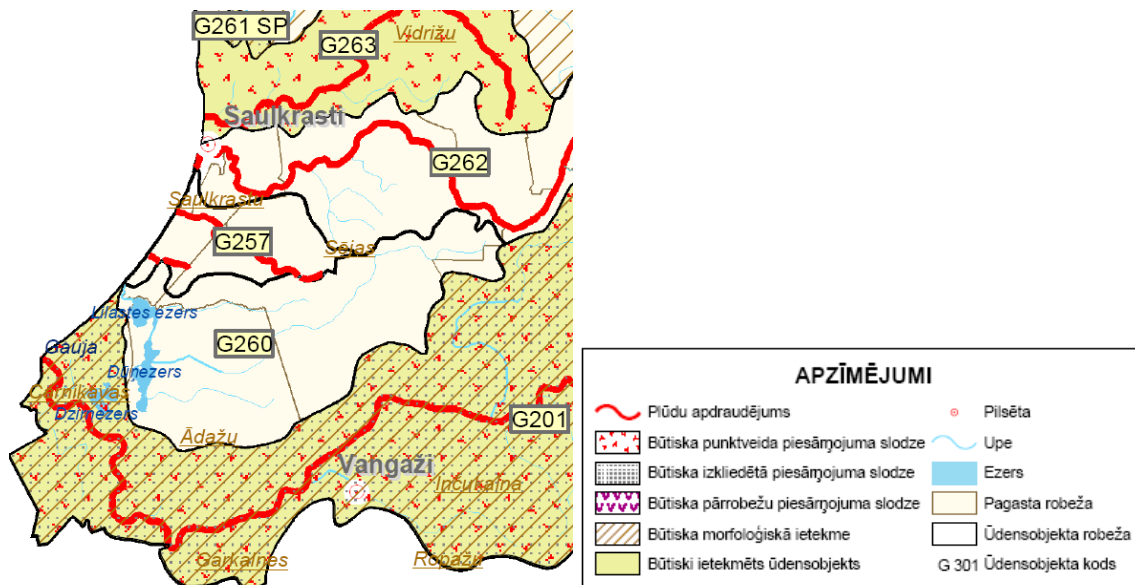
Ādažu novada dome kopā ar Garkalnes novada domi, piesaistot ERAF un KF līdzekļus, ir ieplānojušas izbūvēt maģistrālos kanalizācijas notekūdeņu savākšanas tīklu ap Lielo Baltezeru un Mazo Baltezeru, lai samazinātu piesārņojuma līmeni šajās ūdenskrātuvēs. Plānotās izmaksas – aptuveni 8 milj. EUR. Ādažu novada dome, lai samazinātu piesārņojumu Daugavas baseina leņģesteces Ādažu novada daļā un pazemes ūdensobjekta Q daļā, ir ieplānojusi rekonstruēt arī Ādažu centra ciema ūdens attīrīšanas ietaises

izstrādājamo detālplānojumu darba uzdevumos uzdod paredzēt centralizētos notekūdeņu savākšanas un novadīšanas tīklu izbūvi. Tāpat kā Gaujas baseina gadījumā, saistībā ar augstāk minēto, nepieciešams izstrādāt novada Ūdens apsaimniekošanas plānu, kas iekļautu sevī arī virszemes ūdensobjektu vietējo monitoringu. Pēc šo pasākumu realizācijas tiks novērsta iespējamā notekūdeņu ieplūde Lielajā un Mazajā Baltezerā, kā rezultātā uzlabosies ezeru ekosistēmas.

Gaujas baseina apgabals

Attēls 3 Slodzes Gaujas baseina apgabalā

Kopumā Gaujas baseinā sliktu ūdens kvalitāti rada galvenokārt piesārņojums, kā arī morfoloģiskie pārveidojumi. (3.attēls) Apsaimniekošanas plānā ir noteikts to riska ūdensobjektu saraksts, kuros tiek plānots sasniegt labu stāvokli jau 2015.g., tomēr pastāv risks, ka tas varētu neizdoties. Gaujas apgabala lejas daļas ūdenstilpēs, kas attiecas uz Ādažu novada teritoriju (Lilastes ezers un Dūņezers), nepastāv risks nesasniegt labu ūdens kvalitāti.

Plānojot pasākumus, apsaimniekošanas plānā izvirzīto mērķu sasniegšanai un uzdevumu izpildei, jāņem vērā arī ūdeņu savstarpējā saistība to sateces baseinos. Tā kā augštecē esošo ūdensobjektu piesārņojuma slodze ietekmē lejtecē esošo ūdensobjektu kvalitāti, tad bieži vien pasākumi jāveic augšteces ūdensobjektos, nevis lejtecē.

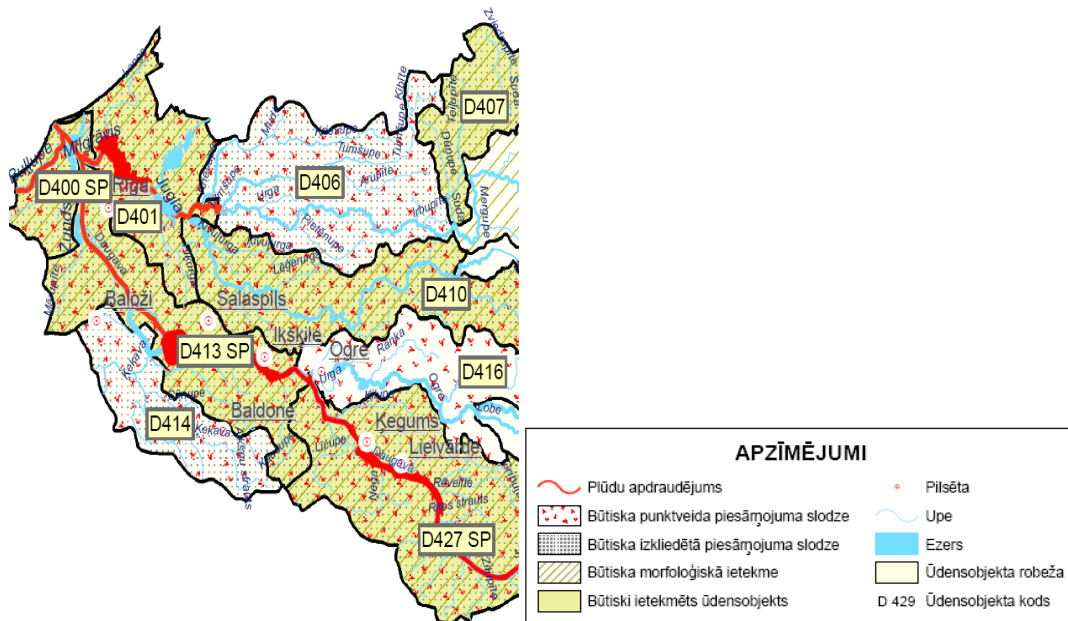
Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāna noteiktie mērķi atsevišķiem ūdensobjektiem paredz līdz 2015. g.:

- saglabāt augstu ekoloģisko kvalitāti 5 upju ūdensobjektos (8% no kopskaita) un augstāko iespējamo ekoloģisko potenciālu 1 stipri pārveidotā ūdensobjektā (7% no kopskaita);
- sasniegt vai saglabāt labu ekoloģisko kvalitāti vai labu ekoloģisko potenciālu 53 upju ūdensobjektos (81% no kopskaita) un 162 ezeru ūdensobjektos (90% no kopskaita), kā arī pārejas ūdensobjektā;
- saglabāt labu ķīmisko kvalitāti visos virszemes ūdensobjektos;
- saglabāt labu kvantitatīvo stāvokli un labu ķīmisko kvalitāti visos pazemes ūdensobjektos.

Daugavas baseina apgabals

Attēls 4 Slodzes Daugavas baseina apgabalā

Kopumā Daugavas baseinā sliktu ūdens kvalitāti rada galvenokārt piesārņojums, kā arī morfoloģiskie pārveidojumi. (4.attēls) Apsaimniekošanas plāna noteikts to riska ūdensobjektu saraksts, kuros pašlaik tiek plānots sasniegt labu stāvokli jau 2015.g., kā arī to riska ūdensobjektu saraksts, kuros labu stāvokli plānots sasniegt pēc 2015.g. Daugavas apgabalā 6 upju ūdensobjektiem (12%) un 17 ezeru ūdensobjektiem (9%) ir piemēroti mērķu sasniegšanas termiņa izņēmumi līdz 2021.gadam un vēl 2 ezeru ūdensobjektiem (1%) - līdz 2027.gadam. Arī pārejas ūdensobjektam noteikts termiņa pagarinājums līdz 2021.g., tā kā tas ir tieši atkarīgs no virszemes ūdeņu pienestās slodzes, tai skaitā, no citām valstīm ienestā piesārņojuma. Ādažu novadā Lielā Baltezera pašreizējā ekoloģiskā kvalitāte novērtēta kā „ļoti sliktā”, Mazā Baltezera – „sliktā”, riska ūdensobjektiem ir piemērots mērķa sasniegšanas termiņa pagarinājums līdz 2021.g.

Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plānā paredzēta pasākumu programma izvirzīto mērķu sasniegšanai. Plānojot pasākumus, jāņem vērā arī ūdeņu savstarpējā saistība to sateces baseinos. Piesārņojums upes augštecē ietekmē lejtecē esošo ūdensobjektu kvalitāti, ezeru ietekmē tajā ietekošo upju ūdeņu tīrība, tāpēc bieži vien pasākumi jāveic ūdensobjektos, kas saistīti ar kādu sliktā stāvoklī esošu objektu. Daugavas apgabalā -29 upju ūdensobjektos un 40 ezeru ūdensobjektos, t.sk. Lielajā Baltezerā un Mazajā Baltezera dažādu slodžu samazināšanai būtu nepieciešams veikt vienu vai vairākus papildu pasākumus. Ūdensobjektiem, kuru sliktā stāvokļa cēlonis nav zināms, šī plāna darbības laikā jānodrošina vismaz detalizēta izpēte vai monitorings. Ja problēmas cēlonis ir zināms, jāsāk darbi pie tās risināšanas. Pasākumiem jābūt vēršot uz tā cēloņa vai cēloņu novēršanu, kuru dēļ ūdensobjekts iekļauts riska objektu sarakstā vai kura dēļ piemērots izņēmums. Lai nodrošinātu noteiktu upju un ezeru izmantošanu cilvēku vajadzībām vai piemērotus dzīves apstākļus retam un apdraudētām sugām un biotopiem, Daugavas apgabalā ir izdalīti daudzi ūdeņi, kurus vajag īpaši aizsargāt pret nelabvēlīgu ietekmi.

Pazemes ūdensobjekti ir noteikti visai Latvijas teritorijai, neatkarīgi no baseina apgabala. Pazemes ūdeņu stāvokļa novērtēšanai un to racionālākai aizsardzībai ir izdalīti pazemes ūdensobjekti – artēziskā baseina atsevišķas daļas, kas ir hidrauliski izolētas viena no otras. Pazemes ūdensobjektu robežas horizontāli noteiktas pēc pazemes ūdensšķirtnēm, bet

vertikāli – pēc ūdeni vāji caurlaidīgiem slāņiem (reģionālajiem sprostsļāņiem). Ūdensobjekti ir daudzslāņaini: katrā no tiem ietilpst vairāki ūdens horizonti, kurus vienu no otra atdala ūdeni vāji caurlaidīgi ieži. Gaujas un Daugavas baseinu apgabali ir bagāti ar pazemes ūdeņu resursiem. Gaujas baseina apgabalā saldūdeņu horizonti ir apvienoti 5 pazemes ūdensobjektos: Q, D4, D5, D6 un P, Daugavas baseina apgabalā – 6 pazemes ūdensobjektos: Q, D4, D7, D8, D9 un D10 (Ādažu novada teritorijā – Q, D4). No tiem tikai viens (P) ir pilnīgi droši aizsargāts pret piesārņojumu, citu ūdensobjektu dabiskā aizsargātība ir atšķirīga dažādās apgabala daļās. Ādažu novada teritorijā pazemes ūdensobjektu Q, D4 kvalitāte ir laba. Gaujas un Daugavas apgabala pazemes ūdeņos nepastāv risks nesasniegt labu kvantitatīvo stāvokli līdz 2015.g, jo pazemes ūdeņu kvalitātes monitorings neuzrāda novēroto rādītāju izmaiņu tendences. Izņēmums ir riska teritorija – pazemes ūdensobjekta Q daļa Baltezera teritorijā. Kā visur Latvijā, gruntsūdeņu dabiskā aizsargātība ir vāja.

Attēls 5 Pazemes ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte

4.4.3 Peldvietu ūdens kvalitāte

Veicot peldūdeņu kvalitātes pārbaudes, izšķir mikrobioloģisko (ūdens fekālais piesārņojums) un ķīmisko piesārņojumu.

Ādažu novada ūdensobjekti nav iekļauti Veselības inspekcijas novēroto peldvietu sarakstā 2010.gadā, līdz ar to nav iespējams novērtēt peldūdens kvalitāti novada teritorijā.

Secinājumi un ieteikumi

- 1) Daugavas un Gaujas sateces baseiniem ir izstrādāti apsaimniekošanas plāni, kuros norādīti sasniedzamie mērķi un termiņi atsevišķiem virszemes ūdensobjektiem.
- 2) Kopumā Gaujas un Daugavas baseinā sliktu ūdens kvalitāti rada galvenokārt piesārņojums, kā arī morfoloģiskie pārveidojumi.

- 3) Ādažu novadā „ļoti slikta” ekoloģiskā kvalitāte ir Lielajam Baltezeram, „slikta” – Mazajam Baltezeram. Ūdensobjektiem ir piemērots mērķa sasniegšanas termiņa pagarinājums līdz 2021.g.
- 4) Pazemes ūdensobjektu Q, D4 kvalitāte Ādažu novada teritorijā ir laba.
- 5) Visiem lielākajiem Ādažu novada virszemes ūdensobjektiem ir nozīmīgs plūdu apdraudējums, Gaujai un citām ūdenstecēm – krastu erozija.
- 6) Attīstības programmā tiek paredzēta polderu apsaimniekošanas sistēmas izveide, pretplūdu koncepcijas izstrāde un Ādažu Centra poldera maģistrālā kanāla un dambja rekonstrukcija. Ieteikums noteikt pretplūdu koncepcijas un polderu apsaimniekošanas sistēmas ieviešanu (īstenošanu) kā ilgtermiņa uzdevumu.
- 7) Virszemes ūdensobjektu ekoloģisko kvalitāti var ietekmēt arī punktveida piesārņojums. Vietās, kur nav vienotas kanalizācijas sistēmas, ir iespējami piesārņojuma avoti no mājsaimniecībām. Virszemes ūdeņu piesārņojums pieaug komunālo notekūdens izplūdes vietu tuvumā.
- 8) Ādažu novada attīstības programma paredz Lielā un Mazā Baltezera kanalizācijas sistēmas izbūvi.
- 9) Nepieciešams izstrādāt novada Ūdens apsaimniekošanas plānu, kas iekļautu sevī arī virszemes ūdensobjektu vietējo monitoringu.
- 10) Jāveic peldvietu labiekārtošanas pasākumi.
- 11) Ieteikumi pašvaldībai – veikt grozījumus Ādažu novada saistošajos noteikumos nr.30 „Saistošie noteikumi par publiskā lietošanā esošo ūdeņu izmantošanu Ādažu novada teritorijā”, izsakot 1.5. punktu redakcijā: „Atpūtas kuģa, izņemot airu laivas un kuģošanas līdzekļus, kuru iekšdedzes motoru jauda ir mazāka par 3,7 kW, izmantošana Dūņezērā, Mazajā Baltezerā, Kadagas ezerā un Vējupes ūdenstilpē ir aizliegta”;
- 12) Lai kontrolētu Vējupes ūdenstilpes krastu erozijas dinamiku, ieteicams veikt bojājumu vietu fiksēšanu un sistemātisku novērošanu. Nozīmīgākajās erozijas vietās – sagatavot lokālus krasta nostiprinājumu būvprojektus un realizēt tos.

4.5 Dzeramā ūdens kvalitāte

Pazemes ūdeņiem, ko izmanto ūdensapgādē, jāatbilst 29.04.2003. MK noteikumu Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” izvirzītajām prasībām.

Ādažu novada teritorijā centralizētās ūdensapgādes tīklus veido vairākas atsevišķas, savstarpēji nesavienotas sistēmas – Ādažu ciema ūdensapgādes sistēma, Kadagas ciema ūdensapgādes sistēma, Garkalnes ciema ūdensapgādes sistēma (apkalpo SIA „Ādažu Ūdens”), kā arī notiek individuālā ūdens ieguve. Ādažu novada iedzīvotāji no centralizētās ūdensapgādes tīkla ik gadus saņem vairāk kā 230000 m³ ūdens. SIA „Ādažu Ūdens” ir noslēgusi ūdensapgādes līgumus ar 1972 abonentiem.

Ādažu ciema ūdensapgādes sistēma

Nodrošina 2 darbojošās akas, kas izurbtas 2004.g. Pirms iepludināšanas ūdens apgādes sistēmā viss iegūtais ūdens tiek attīrīts atdzelžošanas stacijā, kuras jauda ir 864 m³/diennaktī (nodota ekspluatācijā 2005.g): vērtības pazemes ūdeni (pieder SIA „Lejāni”),

kā arī no SIA „Rīgas Ūdens” ūdens tiek ņemts no maģistrālā spiedvada „Remberģi-Baltezers 1”.

Kadagas ciema ūdensapgādes sistēma

- no artēziskās akas, ident. P101029 (VDC) Nr.14371 (Ģ); tās dziļums ir 55,4m D3gj+am ar debitu 3 l/s un vidējas vērtības pazemes ūdeni;
- no artēziskās akas, ident. P101030 (VDC) Nr.14370 (Ģ); tās dziļums ir 122m D3gj+am ar debitu 4,13 l/s un vidējas vērtības pazemes ūdeni.

Garkalnes ciema ūdensapgādes sistēma

- no artēziskās akas, ident. P100227 (VDC) Nr.14370 (Ģ); tās dziļums ir 110m D3gj+am ar debitu 5 l/s un vidējas vērtības pazemes ūdeni;

Āņu ciemā „Jaungožos – no artēziskās akas, kura ir privātīpašumā, un kuru šis īpašnieks pats apsaimnieko.

Baltezera ciema ūdensapgādi nodrošina SIA „Rīgas ūdens”.

Lielākā daļa Ādažu novadā esošo uzņēmēj sabiedrību izmanto centralizētās ūdensapgādes pakalpojumu. Taču lielie pārtikas ražošanas uzņēmumi paši nodrošina savas vajadzības pēc tiem nepieciešamā ūdens daudzuma. AS „Latfood” pieder 2 urbumi, SIA „Berlat Grupa” – 5 urbumi, SIA „BLC” – 2 urbumi un AS „Kimmel Rīga” (SIA „Eden Springs Latvia”) – 2 urbumi.

2008.g. tika uzsākts projekts „Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Ādažos”, kura mērķis ir būtiski uzlabot ūdenssaimniecības pakalpojumu kvalitāti, nodrošināt attīrīta un kvalitatīva dzeramā ūdens padevi iedzīvotājiem. Projekta ietvaros, ūdensapgādes jomā, plānots Ādažu ciemā Rīgas gatvē izbūvēt jaunu ūdens apgādes tīklu, ūdensapgādei nepieciešamā otrā pacēluma sūkņu staciju ar sagatavotā ūdens krājrezervuāriem, kas būtiski uzlabos Ādažu ciema ūdensapgādes sistēmas darbību. Projekta realizācijas (līdz 2011.g) rezultātā centralizētajai ūdensapgādes sistēmai būs pieslēgtas 70% no ciema mājsaimniecībām.

Secinājumi un ieteikumi:

- 1) Centralizētajās ūdensapgādes sistēmās ir nodrošināts kvalitatīvs dzeramais ūdens. Ūdensapgādes pakalpojumi tiek nodrošināti atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Dzeramā ūdens ieguves vietas atbilst vides aizsardzības prasībām un tiek veikta artēzisko urbumu ekspluatācijas un aizsargjoslu ievērošanas uzraudzība. Iegūtais pazemes ūdens daudzums tiek uzskaitīts ar ūdens plūsmas mērītājiem.
- 2) Nav datu par iespējamo piesārņojumu no šobrīd neizmantotajiem un netamponētajiem ūdensapgādes urbumiem. Jāveic urbumu inventarizācija un konkrēta urbumu uzskaitē, paredzot pēc tam neapsaimniekoto un pamesto urbumu tamponēšanu, jo atstāti urbumi var būt potenciāli pazemes ūdeņu piesārņojuma avoti.

4.6 Notekūdeņu ietekme uz vidi

Pašvaldības teritorijā notekūdeņu savākšanas tīklus veido vairākas atsevišķas, savstarpēji nesaistītas sistēmas, kuras apkalpo SIA „Ādažu Ūdens”. Paralēli darbojas arī individuālās notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas iekārtas – SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE”, kuras attīra vairāk kā 36% no kopējā Ādažu novadā attīrīto notekūdeņu daudzuma (2009.g.).

2009.g. pašvaldības teritorijā piecās notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs attīrīti 322,772 tūkst.m³ notekūdeņu⁶. Lielākie notekūdeņu avoti novadā ir komersanti, kas sniedz atsaites ar formu „Nr.2 – Ūdens”. Pārskats par ūdens resursu lietošanu Ādažu novada teritorijā sniegts 4.tabulā.

Tabula 4 Pārskats par ūdens resursu lietošanu komersantos, kuri atskaitās ar formu „Nr2-Ūdens”⁷ 2009.g.

Komersants	Ūdens un notekūdeņu saņemšana no personām (tūkst. m ³)	Notekūdeņu attīrīšana (identif.Nr.)	Ūdens un notekūdeņu nodošana citām personām (tūkst. m ³) ⁸
SIA „Ādažu Ūdens”	14,111 – saņemts dzeramais ūdens no SIA „Rīgas ūdens” 210,160 – saņemts dzeramais ūdens no SIA „Lejāņi” 6,702 – saņemti normatīvi tīri sadzīves notekūdeņi no Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras	73,336 (A100338) Otrējā attīrīšana, normatīvi tīri sadzīves notekūdeņi novadīti kanālā, grāvī 115,910 (A100429) Otrējā attīrīšana, normatīvi tīri sadzīves notekūdeņi novadīti upē 7,502 (A100536) Otrējā attīrīšana, normatīvi tīri sadzīves notekūdeņi novadīti kanālā, grāvī 8,870 (A100337) Otrējā attīrīšana, normatīvi tīri sadzīves notekūdeņi novadīti upē	29,270 - normatīvi netīri komunālie notekūdeņi nodoti SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE”
SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE”	Normatīvi netīri sadzīves notekūdeņi saņemti no: SIA „BLC” - 23,098 SIA „Lasi” - 0,457 SIA „Blaizer-AG” - 0,088 SIA „Strangs” - 5,946 SIA „LeJāņi” - 3,435 Jānis Grenčbergs - 0,589	117,154 (A100390) Otrējā attīrīšana. Normatīvi tīri komunālie notekūdeņi (ar attīrīšanu) novadīti meliorācijas grāvī	-

⁶ izmantoti Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzes „Nr2-Ūdens” dati; SIA „Ādaži-Triāde” dati

⁷ izmantoti Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzes „Nr2-Ūdens” dati

⁸ SIA „Ādažu-Triāde” dati par 2009.gadu

Komersants	Ūdens un notekūdeņu saņemšana no personām (tūkst. m ³)	Notekūdeņu attīrīšana (identif.Nr.)	Ūdens un notekūdeņu nodošana citām personām (tūkst. m ^{3,8})
	AS "Latfood" - 43,992 SIA "Ādažu Polietilēna Industrija" - 0,077 SIA „Julata” - 0,623 SIA „Ādažu Ūdens” - 29,270 Valdis Lauga - 1,082 <u>KOPĀ - 117,154</u>		
AS „Kimmels Rīga”	0,032 - saņemts ūdens no SIA „Ādažu Ūdens” 4,006 – saņemti normatīvi netīri ražošanas notekūdeņi no SIA „EDENS SPRINGS LATVIJA”	-	4,389 - SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE” nodoti normatīvi netīri ražošanas notekūdeņi
AS „Latfood”	0,178 – saņemts ūdens no SIA „Ādažu Ūdens” 3,241 – saņemti lietus ūdeņi (AS „Latfood”)	-	43,992 - SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE” nodoti normatīvi netīri ražošanas notekūdeņi
SIA „BLC”	1,683 - saņemts ūdens no SIA „Ādažu Ūdens”	-	23,098 - SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE” nodoti normatīvi netīri ražošanas notekūdeņi
SIA „BERLAT GRUPA”	-	-	4,110 - SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE” nodoti normatīvi netīri ražošanas notekūdeņi

Kopējo paliekošo piesārņojumu novada teritorijā 2009.gadā veidoja 71,521 tonnas piesārņojošo vielu. Procentuāli lielāko paliekošā piesārņojuma daļu veidoja notekūdeņu ķīmiskais skābekļa patēriņš (*KSP*) – 53,7% un suspendētās vielas – 8,2% (skatīt 5.tabulu).

Tabula 5 Notekūdeņu paliekošais piesārņojums 2009.g.

Suspendētās vielas	BSP ₅	ĶSP	SVAV	Pkop	Nkop	KOPĀ
8,887	5,885	38,439	0,065	2,032	16,213	71,521

Informācijas avots: Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzes „Nr2-Ūdens” dati

Novada notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs 2009.g. saražotas 224,800 tonnas dūņu, no kurām 28% kompostētas, bet pārējās uzglabātas. Projekta „Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Ādažos” ietvaros Ādažu ciemā tiks paplašināts notekūdeņu savākšanas tīkls, izbūvējot jaunus notekūdens savākšanas kolektoros pa Podnieku, Draudzības, Ķiršu, Pirmā, Depo, Ziedu, Gaujas ielām, kā arī pa Rīgas gatvi. Projekts paredz arī notekūdeņu attīrīšanas iekārtas „Centrs” rekonstrukciju, kas sevī ietver jaunu NAI būvniecību ar dūņu atūdeņošanas iekārtu uzstādīšanu, kā arī esošo kanalizācijas sūkņu staciju rekonstrukciju, kura paredz esošās KSS ēkas demontēt un to vietā izbūvēt pazemes tipa KSS. 2013.-

2015.g. plānots paplašināt kanalizācijas savākšanas un ūdens apgādes sistēmas teritoriju nodrošinot pieslēgumu palielinājumu līdz 95% no ciemata māsaimniecībām.

Ievērojot attīstības programmā noteikto koordinācijas un saskaņotības, atklātības, līdzdalības un ilgtspējīgas būvniecības principu, būtu jāsekmē esošo būvju izmantošanu, kā arī plānojot jaunu apbūvi pēc iespējas jāparedz iespēja izmantot SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE” NAI jaudas, lai optimizētu jaunu kanalizācijas tīklu būvniecību pie notekūdeņu novadīšanas uz NAI „Centrs”, pie nosacījuma, ka SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE” NAI tiek rekonstruētas atbilstoši spēkā esošiem normatīviem aktiem, ES direktīvām par notekūdeņu attīrīšanu, Vides dienestu prasībām un izstrādāto TEP rekomendācijām.

Secinājumi un ieteikumi

- 1) Nav datu par iespējamo piesārņojumu vidē no centralizētajai kanalizācijai nepieslēgtajām māsaimniecībām un citiem objektiem.
- 2) Pēc iespējas notekūdeņi no individuālo dzīvojamo māju notekūdeņu krājrezervuāru tvertnēm jāizved uz tuvākām bioloģiskām NAI, nenovadot neattīrītus notekūdeņus gruntsūdeņos vai virszemes ūdensobjektos. Veicināt jaunu pieslēgumu veidošanu un esošo pieslēgumu racionālu izmantošanu pie centralizētajiem notekūdeņu kanalizācijas tīkliem.
- 3) plānojot blīvas apbūves (ciemu) teritorijas, izstrādāt koncepciju attālo ciemu centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izveidei un pieslēgumu veidošanai vēsturiskajām un jaunajām apbūves teritorijām, kā arī teritorijas plānojumā rezervēt teritorijas maģistrālo inženierkomunikāciju izbūvei.

4.7 Atkritumu ietekme uz vidi

Ādažu novada teritorijā nav darbojošās sadzīves atkritumu izgāztuves. Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve „Utupurvs” (atradās uz austrumiem no Kadagas ciema) slēgta 15.09.2006., teritorija (8,9 ha) rekultivēta 27.12.2006.

Atkritumu apsaimniekošana Ādažu novadā tiek organizēta saskaņā ar pašvaldības 22.11.2009. saistošajiem noteikumiem Nr.31 „Saistošie noteikumi par vides sakoptības uzturēšanu un atkritumu apsaimniekošanu Ādažu novada teritorijā”. Visiem Ādažu novadā dzīvojošajiem un darbojošies uzņēmumiem ir obligāti jāpasūta atkritumu vākšanas un izvešanas operācijas, kā pakalpojumi atbilstošā apjomā.

Ādažu novada teritorijā sadzīves atkritumu apsaimniekošanu privatizēto daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem, pašvaldības iestādēm un organizācijām un atsevišķām juridiskām personām organizē SIA „Ādažu Namsaimnieks”, līgums par atkritumu izvešanu noslēgts ar SIA „L&T”. SIA „Ādažu Namsaimnieks” apkalpotie 10 konteineru laukumi atrodas Ādažu centra, Kadagas, Garkalnes un Alderu ciemos un Baltezera kapos. Konteineru laukumos tiek lietoti 0,66 m³ plastmasa konteineri un FEL tipa 4 un 6 m³ metāla konteineri, kā arī 10m³ lielgabarīta konteineri un nestandarta sadzīves atkritumiem. Atkritumu izvešanu no daudzdzīvokļu un individuālajām mājām veic SIA „L&T” un SIA „Vidzemes serviss”.

Atkritumi tiek vesti uz Getliņu izgāztuvi, kas atrodas Stopiņu novada teritorijā. Izvestais atkritumu apjoms 2008.g.bija 9457,20 m³. Izvestais atkritumu apjoms no privātmājām kopš 2008.g. (pēc neoficiālas informācijas) bija 29228 m³, noglabāto atkritumu apjoms – 29125 m³, sašķirotie atkritumi 103 m³, pārstrādei nodotie – 103 m³. Sašķirotu atkritumu sastāvs – plastmasas iepakojums 27 m³, papīrs/kartons 66 m³, stikls 10m³, citi nešķirotie atkritumi

29125 m³. Sakarā ar nelabvēlīgu tirgus situāciju stikla pieņemšana šobrīd ir pārtraukta. Atkritumu dalītu vākšanu nodrošina SIA „L&T”, SIA „Ādažu namsaimnieks”.

No 2010.g. marta mēneša ir ieviesti vairāki uzlabojumi un izmaiņas atkritumu saimniecībā Ādažu novadā – ieviesta ar privātajām māsaimniecībām un uzņēmumiem noslēgto līgumu uzskaitē, uzsākta liulgabarīta atkritumu plūsmas kontrole, sadarbībā ar SIA „Ādažu glābšanas dienests” tiek pastiprināta daudzdzīvokļu māju atkritumu konteineru laukumu uzraudzība, lai tur nebētu liulgabarīta un citās vietās radušos atkritumus, vairākas reizes gadā tiek organizētas bezmaksas bīstamo atkritumu savākšanas kampaņas.

Ādažu poligonā un bāzē radušos atkritumu savākšanai un utilizācijai, Ādažu poligona administrācija ir noslēgusi līgumus ar atkritumu apsaimniekošanas firmām par atkritumu savākšanu un utilizāciju, kā arī tiek ņemti speciāli pakalpojumi, piemēram, 2007.gadā 3.RNC bija līgums ar firmu par atkritumu savākšanu HT sektorā – kaponieros un pie tiem. Katru gadu tiek veikta poligona teritorijas virsējās kārtas attīrīšana no nesprāgušās munīcijas. Ādažu poligona šautuvju teritorijās rašanos, pēc šaušanas tiek savāktas čaulītes, lai mazinātu svina piesārņojumu.

Ādaži militārā poligona apsaimniekotāji sadarbojas ar Ādažu novada pašvaldību vides saglabāšanas un uzlabošanas jomā – Ādažu poligonā tiek organizētas kopējās talkas ar Ādažu novada domi un Ādažu vidusskolu (atkritumu savākšana pie ezeriem), ka arī tiek organizēti kopīgi reidi vides prasību ievērošanu kopā ar Ādažu glābšanas dienestu un vides inspektoriem.⁹

Secinājumi un ieteikumi

- 1) Ir izstrādāti saistošie noteikumi par atkritumu apsaimniekošanu pašvaldībā.
- 2) Sadržīves atkritumi novada teritorijā netiek noguldīti. Bijušās sadzīves atkritumu izgāztuves „Utupurvs” teritorija ir rekultivēta.
- 3) Kopumā atkritumu apsaimniekošana sistēma ir laba, tomēr nepieciešami daži uzlabojumi.
- 4) Attīstības programmā noteikts, ka nepieciešams izstrādāt jaunu projektu atkritumu saimniecības uzlabošanai, nosakot tajā kompleksus pasākumus šķidro un cieto saimniecisko un sadzīves atkritumu savākšanai, utilizācijai un likvidācijai, kā arī izstrādājot novada teritorijas sanitārās attīrīšanas no cietajiem sadzīves atkritumiem shēmu - vākšanas vietas ciemos un maršrūtus.
- 5) Ieteicams izveidot jaunu/s dalītas atkritumu vākšanas un kompostēšanas laukumu (laukumus). Attīstības programmā paredzēta atkritumu dalītās šķirošanas laukuma izveide Kadagā. Ieteikums pie teritorijas plānojuma izstrādes – rezervēt teritoriju atkritumu dalītās šķirošanas laukuma izveide Kadagā.
- 6) Attīstības programmā paredzēta dūņu apsaimniekošanas poligona izbūve. Ieteikums pie teritorijas plānojuma izstrādes – rezervēt teritoriju.
- 7) Informēt novada iedzīvotājus un uzņēmējus par atkritumu šķirošanu, kā arī par līgumu slēgšanu ar atkritumu savākšanas firmām, tādejādi iesaistot pēc iespējas lielāku novada iedzīvotāju un uzņēmēju skaitu un novēršot atkritumu noglabāšanu nepiemērotās vietās.
- 8) Ādažu poligona teritorijā tiek veikta atkritumu savākšanas un utilizācijas, kā arī citi specifiskie pasākumi sprādzienbīstamo priekšmetu kā vides piesārņojuma objektu

⁹ Ādažu poligona administrācijas sniegtā informācija

likvidācijai vai neitralizācijai. Notiek sadarbība starp Ādažu novada pašvaldību un Ādažu poligona apsaimniekotājiem vides aizsardzības jomā.

- 9) Apsvērt iespēju atjaunot stikla šķirošanas konteinerus, kā arī novada teritorijā palielināt vietu skaitu, kur izvietoti dažādiem atkritumiem paredzēti konteineri (papīrs, plastmasa u.c.).

4.8 Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Pēc LVĢMC datu bāzes datiem Ādažu novadā ir 1 piesārņotas vieta, 6 potenciāli piesārņotas vietas (skatīt 6. tabulu).

Tabula 6 Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Nr. p.k.	Reģistrācijas nr. LVĢMC datu bāzē	Uzņēmuma vai vietas nosaukums	Vietas kategorija	Darbības nozares	Adrese vai vietas nosaukums	Apraksts/ Pašreizējais īpašnieks
1.	80448/1422	Ādažu sadzīves atkritumu izgāztuve	Piesārņota	9000 - Atkritumu apsaimniekošana; teritorijas tīrīšana	Ūtupurvs	Platība 30000 m ² ; gruntsūdens piesārņojuma dziļums 0-4,5 m; piesārņojošās vielas: K ₂ S ₂ O ₈ -73 mg/l, N _{kop.} -11 mg/l, NNH4-0,65 mg/l; ir 3 novērojuma urbumi/ Ādažu novada dome
2.	80448/4656	SIA „Ekoteks” degvielas bāze	Potenciāli piesārņota	5151 - Cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	Muižas ielā 17, Ādaži	B kategorijas uzņēmums; ogļūdeņraži (naftas produkti) 10 t/g/ SIA „Ekoteks”
3.	80448/4310	CBF SIA „Binders” Ādažu asfaltbetona rūpnīca”	Potenciāli piesārņota	2600 - Pārējo nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	Muižas ielā 13a, Ādaži	B kategorijas uzņēmums; iekārtas asfalta un ceļu seguma materiālu ražošanai/ CBF SIA „Binders”
4.	80448/1941	Ādažu nacionālais mācību centrs	Potenciāli piesārņota	7511- vispārīgā valsts dienesta darbība	Ādažu novads (kad.nr.: 80440050053; 80440050089; 80440050059; 80440020118; 80440050112; 80440020119)	Valsts aizsardzība, 150 ēkas un zemes gabals 66524400m ² patībā; ogļūdeņraži (naftas produkti) 25000 t/g/ LR Aizsardzības ministrija Degvielas uzpildes vieta un mašīnu mazgātuve neatbilst MK noteikumiem. Paredzēts rekonstruēt. 2)Autoparks ~10ha platībā 3)Bijusī tanku

Nr. p.k.	Reģistrācijas nr. LVĢMC datu bāzē	Uzņēmuma vai vietas nosaukums	Vietas kategorija	Darbības nozares	Adrese vai vietas nosaukums	Apraksts/ Pašreizējais īpašnieks
						degvielas bāze un uzpildes vieta. Neviēnā no šīm teritorijām nav bijis un nav lietots ūdens kanalizācijas un attīrīšanas. Slēgtā telpā ķīmikālijas no Padomju laikiem. Šautuvē smiltis pilnas ar svīnu.
5.	80448/1424	Garkalnes bijušais mehāniskais sektors	Potenciāli piesārņota	5020 - Automobiļu tehniskā apkope un remonts	Garkalnes ciems	Lauksaimniecības mašīnu laukums; 1200m ² , degvielas uzpilde/ Bojelis Kestutis
6.	80448/1423	Centra mehāniskais sektors	Potenciāli piesārņota	5020 - Automobiļu tehniskā apkope un remonts	Muižas teritorija	Degvielas tvertņu glabātuves laukums; platība 12000 m ² / SIA „Ādažu ekspresis”
7.	80448/4884	SIA „Berlat grupa”	Vieta nav potenciāli piesārņota	1591 - Alkoholisko dzērienu ražošana	Jaunkūlas	B kategorijas uzņēmums/ SIA „Berlat grupa”

Dati: LVĢMC datu bāze „Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas”; Ādažu novada pašvaldības informācija

Saskaņā ar Ādažu poligona administrācijas sniegto informāciju 2002.gadā, gatavojot Ādažu bāzes pārvaldības plānu, tika veikts zinātniskais pētījums (sadarbībā ar Zviedriju un ASV), kurā konstatēts, ka Ādažu poligona virszemes un pazemes ūdeņu un augsnes kvalitāte ir laba. 2006. gadā veiktajā zinātniskajā pētījumā par virszemes un pazemes ūdeņiem, secināts, ka ūdeņi nav piesārņoti, izņemot dažās vietās, kur ir sadzīves atkritumi un tml.

Secinājumi un ieteikumi

- 1) Attīstības programmā piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas netiek apskatītas.
- 2) Daudzi no minētajiem objektiem, kuri atrodas LVĢMC datu bāzē kā piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas atrodas tuvāk vai tālāk no ūdenstecēm un ūdenstilpnēm, kas ir kā viens no iespējamiem virszemes ūdeņu piesārņojuma iemesliem, ja šīs vietas netiek renovētas un sakārtotas no vides aizsardzības viedokļa.
- 3) Izstrādājot monitoringa ziņojumu VPVB norādītajos gados, jāpievērš uzmanība piesārņoto vietu statistikai, t.i. vai piesārņotās vietas Ādažu novadā tiek sakoptas, rekultivētas, vai nepalielinās piesārņoto, potenciāli piesārņoto vietu skaits, vai nav bijušas iedzīvotāju sūdzības par šīm vietām.
- 4) Jāparedz šo teritoriju sakopšana un sakārtošana.

4.9 Piesārņojošās darbības

Piesārņojošās darbības iedala A, B un C kategorijā, ņemot vērā piesārņojuma daudzumu un iedarbību vai risku, ko tas rada cilvēku veselībai un videi.

Saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja un Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datu bāzēm, Ādažu novadā atrodas 28 komersanti/iestādes, kuriem izsniegtas atļaujas piesārņojošās darbības veikšanai.

Atļaujas piesārņojošām darbībām uzņēmumiem tiek izsniegtas LR likumdošanā noteiktā kārtībā, saistošā likumdošana ir:

- likums „Par piesārņojumu” ar grozījumiem;
- MK 2002.g. 9.jūlija noteikumi Nr.294 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai”, ar grozījumiem.

Komersantiem un iestādēm izsniegto atļauju kopējais skaits un sadalījums pa nozarēm atspoguļots 7.tabulā.

Tabula 7 Piesārņojošās darbības

Darbības veids	Komersants/iestāde	Piesārņojošo darbību kategorijas	
Ķīmiskā rūpniecība un darbības ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem	SIA “Binders” asfaltbetona ražotne	B	
	SIA “Ādažu polietilēna industrija”	B	
Pārtikas rūpniecība	SIA „Berlat Grupa”	B	
	SIA „KH Select”	B	
	AS „Latfood”	B	
	SIA „BLC”	B	
	AS „GP-Ādaži”	B	
	AS „Kimmels Rīga”	B	
	SIA „Emerald Baltic”		C
	SIA „Eimuri”		C
Enerģētika	SIA „Latvija Statoil”	B	
	SIA „Ekoteks” naftas bāze	B	
	NBS nodrošinājuma pavēlniecības 3.reģionālais nodrošinājuma centrs	B	
	SIA „Wesemann” katlu māja	B	
	SIA „Balteneko” koģenerācijas stacija		C
	SIA „VIADA Jūrmala”		C
	IRK „MAGNUSS” DUS		C
	SIA „Carniks” DUS „Dūņezers”		C
	SIA „Aparts” DUS		C
Metālu ražošana un apstrāde	SIA Latvijas – Vācijas kopuzņēmums “Vermerk”	B	
Minerālu izstrādājumu ražošana	SIA „Transportbetons MB” betona ražotne un sadedzināšanas iekārta	B	
Citas nozares	SIA „Ādaži-triāde” bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas	B	

Darbības veids	Komersants/iestāde	Piesārņojošo darbību kategorijas	
	iekārtas		
	SIA „Rīgas Ūdens” bioloģisko NAS „Daugavgrīva”, bioloģiskās NA ietaises sūkņu stacijā „Baltezers”, katlu māja bioloģiskās attīrīšanas stacijā „Daugavgrīva”, katlu māja sūkņu stacijā „Baltezers”, bioloģiskās NA ietaises sūkņu stacijā „Zaķumuiža”	B	
	SIA „Ādažu ūdens” Ādažu ciema attīrīšanas iekārtas; Kadagas ciema attīrīšanas iekārtas; Garkalnes ciema attīrīšanas iekārtas; „Viršu ielas NAI”	B	
	SIA „Bazooka” viesnīca un atpūtas komplekss „Eufrosine”	B	
	SIA „Lejāņi”	B	
	Ādažu novada dome, pirmsskolas izglītības iestāde „Strautiņš”, vidusskola		C
	SIA „Kokapstrāde 98”		C
Kopā		19	9

Secinājumi un ieteikumi

- 1) Ādažu novadā nedarbojas A kategorijas piesārņojošās darbības uzņēmumi.
- 2) Jāveic B un C piesārņojošās darbības komersantu un iestāžu stingri kontroles pasākumi, lai nepieļautu atļaujās norādīto emisiju vidē limitu pārsniegšanu, atļauju derīguma termiņu ievērošanu.

Kā potenciālā vieta ar piesārņojuma rašanos uzskatāma arī Ādažu poligona darbība šautuvju teritorijās. Aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži” dabas aizsardzības plāna 12. pielikumā „Instrukcija „Reto un apdraudēto augu un dzīvnieku sugu un citu dabas vērtību aizsardzība Ādažu poligonā”” sniegti nosacījumi darbībai ar munīciju. Saskaņā ar Ādažu poligona administrācijas sniegto informāciju, katru gadu tiek veikta poligona teritorijas virsējās kārtas attīrīšana no nesprāgušās munīcijas. Ādažu poligona šautuvju teritorijās rašanos, pēc šaušanas tiek savāktas čaulītes, lai mazinātu svina piesārņojumu.

4.10 Izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Attīstības programmas izstrādes procesā tiek apkopota un apzināta visa pieejamā informācija un dažāda līmeņa nozaru politikas dokumenti. Ādažu novada attīstības programma (2011.-2017.) tiek veidots kā Ādažu novada pašvaldības stratēģiskās plānošanas dokuments, kurā apkopota informāciju vienotā dokumentā, veidojas priekšstats par novada teritorijas šī brīža attīstības, identificējas esošās problēmas, arī saistībā ar īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām un vides jomu. Būtiskākās programmas sastāvdaļa ir stratēģiskā daļa, kas nosaka vidēja termiņa attīstības prioritātes, nepieciešamo rīcību un uzdevumu kopumu un vidējā termiņā sasniedzamos rezultātus, ievērtējot vides un sociāli –

ekonomiskos apsvērumus un kā tas tiek apvienots ar bioloģiskās daudzveidība saglabāšanu (Natura 2000 teritorijas) un kvalitatīvu vidi.

Attīstības programma nemaina valstī pieņemto politikas dokumentu, vadlīniju un normatīvo aktu prasības, bet tikai „sakārto” tās savā teritorijā dažādu nozaru griezumā. Tādejādi var uzskatīt, ka attīstības programma ir īpašā veidā strukturētas informācijas kopums, kas izvērtē dažādu nozaru politikas un normatīvo dokumentu prasības. Tomēr dažādu nozaru un institūciju normatīvie akti mēdz būt pretrunīgi vai nepietiekami skaidri detalizē prasības attiecībā uz konkrētas pašvaldības teritoriju. Tādā gadījumā vietējā pašvaldība un iedzīvotāji pieņem lēmumu par papildus ierobežojumu noteikšanu īpaši aizsargājamo teritoriju saglabāšanu un tām pieguļošo teritoriju attīstību, vides kvalitātes.

Jāatzīmē, ka apstiprinātā pašvaldības attīstības programma ar tajā iekļauto „Stratēģisko daļu” (prioritātes, mērķi, uzdevumi un izpildes termiņi) un „Rīcības programmu” (rīcības un investīcijas projekti) ne tikai ļauj pašvaldībai mērķtiecīgi plānot savas teritorijas attīstību 1-3, 4-7 gadu un ilgtermiņa periodā, bet vienlaicīgi ir arī priekšnoteikums Eiropas Savienības strukturālo fondu līdzekļu sekmīgākai piesaistīšanai un apgūšanai pašvaldības teritorijā.

Tabula 8 Esošais stāvoklis un sekas, ja attīstības programma netiek īstenota

Esošais stāvoklis	Sekas, ja attīstības programma netiek īstenota
Nav aktualizētas informācijas par pašvaldības resursiem, ekonomisko attīstību (iedzīvotāji, nodarbinātība, uzņēmējdarbība, pakalpojumi utt.), infrastruktūru u.c.	Nav identificētas pašvaldības attīstības tendences, problēmas un izaugsmes resursi. Aktualizētas informācijas trūkuma dēļ tiek bremsēta pašvaldības attīstība, netiek risinātas vides problēmas
Nav apkopota informācija par vides stāvokli un problēmām novada teritorijā	Iespējams lokāls virszemes un pazemes ūdens piesārņojuma risks – pamestie urbūmi, potenciāli piesārņotās vietas
Nav izanalizēta informācija par pašvaldības stiprajām un vājajām pusēm, identificētas pašvaldības attīstības iespējas un draudi nākotnē	Netiek sekmēta pašvaldības teritorijas ilgtspējīga attīstība
Nav noteiktas prioritātes, mērķi konkrēti uzdevumi un rīcības (investīciju projekti)	Pašvaldība un uzņēmēji nevar sekmīgi piesaistīt Eiropas Savienības strukturālo fondu līdzekļus, piesaistīt investīcijas

Kopumā var secināt, ka, ja Ādažu novada attīstības programmas netiek īstenota, sagaidāma negatīva ietekme uz pašvaldības ekonomisko un sociālo attīstību, kā arī iespējama vides pasliktināšanās, it īpaši attiecībā uz virszemes ūdeņu un atmosfēras gaisa kvalitāti.

5 Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt

5.1 Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti

Ādažu novada teritorijā atrodas 3 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas - **dabas liegums „Lielukas un Mazuikas ezeri”**, daļa no **dabas lieguma „Lielā Baltezera salas”** teritorijas un daļa no **aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži”** teritorijas, kas ir arī **Natura 2000 teritorijas**, līdz ar to teritorijā esošo dabas vērtību aizsardzību regulē Latvijas Republikas un Eiropas Kopienas likumdošana, kā arī citas starptautiskās saistības.

5.1.1 Dabas liegums „Lielukas un Mazuikas ezeri”

Aizsardzības kategorija:	dabas liegums, Natura 2000 teritorija, Corine:VO. Ietilpst aizsargājamo ainavu apvidū „Ādaži”
Administratīvais iedalījums:	Ādažu novads
Platība:	192 ha
Dibināšanas gads:	1999
Dabas vērtības:	Lielukas un Mazuikas ezeri ir ļoti nozīmīgi reto oligotrofo augu sugu un šādu biotopu saglabāšanā. Oligotrofie ezeri Latvijā vairs nav sastopami. Tie izzuduši ezeru attīstības gaitā, kad tajos, uzkrājoties organiskajām vielām, veidojas bagātīgs augājs, līdz ar to šī uzskatāma par ļoti nozīmīgu teritoriju šādu ezeru aizsardzībā un saglabāšanā. Dabas liegums tika izveidots, lai aizsargātu Latvijā ļoti retu ezeru tipu - oligotrofu ezeru ar Dortmaņa lobēlijas augsnēm un ļoti reti sastopamām un aizsargājamām ūdensaugu sugām. Mazuikas ezers ir viens no Latvijas 14 ezeriem, kuros saglabājušās bagātīgas un dzīvotspējīgas lobēlijas – ezerenes sabiedrības, kā arī viens no Baltijas valstīs visizcilākajiem lobēlijas – ezereņu ezeriem. Dortmaņa lobēlija, gludsporu ezere un sīpoliņu donis ir Latvijas īpaši aizsargājamās augu sugas. Lai novērstu piesārņojumu ezeros un to krastos, atpūtnieki drīkst uzturēties tikai šim mērķim speciāli ierīkotās atpūtas vietās un peldētavās, saskaņojot ar Ādažu poligona administrāciju. Citās vietās atrasties aizliegts. Šāda tīru ūdeņu saglabāšanās iespējama 2 iemeslu dēļ: ezeros neietek ne upes, ne strauti, kas varētu tos piesārņot, un šī teritorija ilgstoši bija daļēji slēgta teritorija (armijas poligons).
Dabas aizsardzības plāns	Dabas lieguma „Lielukas un Mazuikas ezeri” dabas aizsardzības plāns (2002-2007), Latvijas Dabas fonds, 2002
Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi:	Nav

Teritoriju apdraud tās intensīva izmantošana rekreācijai (peldēšanās, nomīdīšana, ugunsgrāku kurināšana utt.). Nav iekārtotu piebrauktuvju un autostāvvietu, tāpēc tiek izbraukāta zemsega. Ezera eutrofikācija.

5.1.2 Dabas liegums „Lielā Baltezera salas”

Aizsardzības kategorija:	dabas liegums, Natura 2000 teritorija, Corine: V80413900
Administratīvais iedalījums:	Ādažu novads, Garkalnes novads
Platība:	20 ha; Lielā Baltezera piecas salas – Ropažu sala, Liepu sala, Mazā sala, Auzu sala un Briežu sala
Dibināšanas gads:	1977
Dabas vērtības:	Salas kā dabas piemineklis aizsargājamas jau no 1924.g. Salu teritoriju klāj priežu meži, platlapju meži (liepu), piekrastē pārmitri melnalkšņu meži. Nelielā un samērā izolētā teritorijā konstatēts (Laiviņš, Laiviņa, 1986) salīdzinoši liels vaskulāro augu sugu skaits (Ropažu salā 137 s., Priežu salā 139 s., Auzu salā 127 s., Liepu salā 111 s., Mazā salā 62 s.). Nozīmīga lapkoku praulgrauža <i>Osmoderma eremita</i> aizsardzības vieta. Salu teritoriju klāj priežu meži, platlapju meži (liepu), piekrastē pārmitri melnalkšņu meži, kas ir ES Biotopu direktīvas biotops.
Dabas aizsardzības plāns	Dabas lieguma „Lielā Baltezera salas” dabas aizsardzības plāns (2004-2014), SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2003
Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi:	Nav

Teritoriju apdraud - rekreācijas slodzes palielināšanās, Baltezeru – piesārņojums, Latvijas dabiskajai florai neraksturīgu augu sugu ieviešanās uz ezera salām, radot potenciālus dabisko sugu nomākšanas draudus (vārpainā korinte, rievainā roze u.c.).

5.1.3 Aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži”

Aizsardzības kategorija:	aizsargājamo ainavu apvidus, Natura 2000 teritorija
Administratīvais iedalījums:	Ādažu novads, Sējas novads
Platība:	6126 ha
Dibināšanas gads:	2004
Dabas vērtības:	Militāro mācību rezultātā izveidojušies Latvijas apstākļos reti biotopi – ievērojamas virsāju platības un klaji vai vāji apauguši smiltāji. Nozīmīgākā vieta valstī biotopa – sausi virsāji – saglabāšanā. Teritorijā sastop arī ap 10 ha ES Biotopu direktīvas 1.pielikuma biotopa – klajas iekšzemes kāpas ar kāpsmildzenes pļavām un ap 40 ha molīnijas pļavas uz kaļķainām, kūdrainām augsnēm. Teritorijā konstatēts liels skaits īpaši aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu: 24 augu sugas, 21 putnu suga, 8 bezmugurkaulnieku, 1 abinieku suga. Viena no labākajām vietām stepes čipstei Latvijā, liela rubeņu populācija. Salīdzinoši augsta reto putnu sugu daudzveidība, arī ormanītis, purva piekūns, zilrīklīte u.c. Stingras aizsardzības aizsargājamās teritorijas ir dabas liegums „Lieluikas un Mazuikas ezers”, 24 meža atslēgas biotopi, 4 neregulēto upju aizsargjoslas un mikro liegums. Savukārt ierobežotas darbības aizsargājamās teritorijas ir 11

	mikro liegumi, 15 kāpu biotopi, 5 mežu biotopi, 2 purvu biotopi un 3 regulēto upju aizsargjoslas.
Dabas aizsardzības plāns	Aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži” dabas aizsardzības plāns 2008.-2018.g., Latvijas Dabas fonds, 2008
Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi:	Nav

Teritorijas pašreizējais izmantošanas mērķis un režīms principā nav pretrunā ar dabas vērtību saglabāšanu, tieši otrādi – klajo virsāju un smiltāju uzturēšanai nepieciešams uguns un motorizētās tehnikas radītais traucējums. Gan virsājus, gan smiltājus apdraud aizaugšana vietās, kur vairs nenotiek degšana vai zemesdes izbraukāšana. Aizaugšanas efekts vietām jau tagad stipri izteikts (jaunu bērzu audzes virsajos, aizaugoši smiltāji) un acīmredzot ir pēdējo gadu laikā teritorijas samazinātās izmantošanas slodzes rezultāts. Neskaitot bruņoto spēku apmācības, teritorijā mazs cilvēku traucējums, tā ir daļēji slēgta apmeklējumiem. Tomēr notiek medības (t.sk. uz rubeņiem) un diezgan intensīva mežizstrāde (gk. Z daļā). Tā kā lielāko daļa Rampas purva, kas agrāk ietilpa PSRS armijas poligonā pašreizējais NBS poligons vairs neietver, teritorijas aizaugšanu ar kokiem un krūmiem (negatīva ietekme) veicinātu Rampas purva nosusināšana vai izstrāde. Ja virsāju un smiltāju saglabāšanai ar armijas manevriem nepietiek, vēlams ieviest speciālu apsaimniekošanu – kontrolētu dedzināšanu, koku apauguma izciršanu, zemesdes izbraukāšanu smiltājos ārpus ligzdošanas sezonas laikā.

5.1.4 Dižkoki

Saskaņā ar Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra informācijas sistēmu „Īpaši aizsargājami koki”, Ādažu novadā atrodas 25 dižkoki:

Nr. p.k.	Dižkoks	Apkārtmērs (m)	Augstums (m)	Atrašanās vieta
1.	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior L.</i>)	4,8	17,5	Ādaži. Pie ugunsdzēsēju depo.
2.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	5,18	22	Pie Miemju mājām, Vecupes labajā krastā, mežmalā
3.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	3,69	26	Pie Miemju mājām, Vecupes labajā krastā, mežmalā
4.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	5,17	17	Pie Miemju mājām, pļavā
5.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	5,13	26	Pie Miemju mājām, pļavā
6.	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior L.</i>)	4,81	24	Pie Miemju mājām, pļavā
7.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,46	24	Pie Miemju mājām, pļavā
8.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,18	26	Lilastes mežn. Gaujas vecupes N krasts 400m NE no Miemju mājām
9.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,12	9	Ādažu muiža, 100m S no vecajām mehāniskajām darbnīcām

Nr. p.k.	Dižkoks	Apkārtmērs (m)	Augstums (m)	Atrašanās vieta
10.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	6,97	18	500m E no Ādažu muižas, 100m S no jaunajām Ādažu mehāniskajām darbnīcām
11.	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior L.</i>)	5,6	15	Apzaļi, 150m W no mājām, uz lauka
12.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,9	19	Garkalne, Vesteroti-7, 400m SW no Ozoliem, 170m S no dzīv. Ēkas, tīruma malā
13.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,32	15	Jaunplavnieki (Bumba), 300m S no mājām, 50m no Rīgas-Tallinas šosejas, 250m SW no DUS
14.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	5	24,5	Katlapegles, 20m SE no dzīv. ēkas
15.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	5,4	13	Kraukļi, 150m S no mājām, Gaujas labajā krastā, gravas krantī
16.	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior L.</i>)	4,11	16	Kraukļi, 800m NE no Silavām, meža gravas krantī
17.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	6,44	24	Lilavas, 80m NW no mājām, uz lauka
18.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,46	18	Lipidas, 250m NW no mājām, uz lauka
19.	Parastais ozols (<i>Quercus robur L.</i>)	4,42	19	Rožlapas, 100m N aiz Vecupes
20.	Parastais liepa (<i>Tilia cordata Mill.</i>)	4,42	20	Birznieki, N no mājām
21.	Parastā priede (<i>Pinus Sylvestris L.</i>)	3,09	27	Carnikavas kapi. D malā 50m uz W no ieejas
22.	Vīksna (<i>Ulmus laevis Pall.</i>)	3,78	23	Carnikavas kapi. A krastā pie kapličas
23.	Vīksna (<i>Ulmus laevis Pall.</i>)	4,71	20	Gaujas kreisajā krastā, pretī tiltam uz Kadagu
24.	Vīksna (<i>Ulmus laevis Pall.</i>)	4,26	27	50m W no mājām, sakņu dārza malā
25.	Vīksna (<i>Ulmus laevis Pall.</i>)	4,14	16	170m SW no mājām, Gaujas labajā krastā, krasta krantī

5.1.5 Vides aizsargājamās prasības meža zemēs

Mežu zemju teritorijas Ādažu novadā aizņem 10775,70 ha, kopējās mežu zemju platībās ietilpst arī virsājs (2366,ha), smiltājs (390 ha), ceļi, kvartālstigas. Valsts meži aizņem

7635,70 ha (tajā skaitā Ādažu militārā poligona meža zemes), pašvaldības – 78,80 ha, bet privātie meži – 3061,30 ha (tajā skaitā SIA „Rīgas meži” meža zemes).

Atbilstoši pieejamajai informācijai AS „Latvijas valsts meži” Rietumvidzemes mežniecības 6. Ropažu meža iecirkņa apsaimniekotajās meža zemēs īpašas vides aizsardzības prasības jeb saimnieciskās darbības ierobežojumi noteikti dabiskajos meža biotopos un aizsargzonā gar ūdenstecēm (skatīt 9.tabulā).

Tabula 9 Dabiskie meža biotopi

Kvartāla Nr.	Nogabala Nr.	Platība, ha	Saimnieciskās darbības ierobežojumi
Dabiskie meža biotopi			
180	11	0.3	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
188	22	0.4	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
194	1	0.7	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
194	5	0.4	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
194	6	2	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
210	4	3.2	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
210	9	2.8	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
211	15	0.9	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
258	7	1.3	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
258	15	0.1	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
262	3	0.7	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
262	7	1.8	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
262	12	2.4	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
262	16	1	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
262	22	0.4	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
339	18	0.3	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
343	36	0.6	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
<i>Aizsargzona gar ūdenstecēm</i>			
179	4	0.5	Aizliegta kailcirte
179	5	2.7	Aizliegta kailcirte
179	6	1.3	Aizliegta kailcirte
179	9	1.8	Aizliegta kailcirte
180	1	0.2	Aizliegta kailcirte
188	9	4	Aizliegta kailcirte
188	10	1.1	Aizliegta kailcirte
188	15	0.3	Aizliegta kailcirte
188	19	2.7	Aizliegta kailcirte
188	20	0.4	Aizliegta kailcirte
188	21	0.6	Aizliegta kailcirte
188	22	0.4	Aizliegta kailcirte
194	1	0.7	Aizliegta kailcirte
194	2	2	Aizliegta kailcirte
194	6	2	Aizliegta kailcirte
194	7	0.6	Aizliegta kailcirte
194	14	2.4	Aizliegta kailcirte
194	22	0.7	Aizliegta kailcirte
194	23	1.5	Aizliegta kailcirte
195	1	0.7	Aizliegta kailcirte
195	10	3.9	Aizliegta kailcirte
209	7	1.1	Aizliegta kailcirte

Kvartāla Nr.	Nogabala Nr.	Platība, ha	Saimnieciskās darbības ierobežojumi
209	8	1.3	Aizliegta kailcirte
209	9	0.5	Aizliegta kailcirte
262	26	1.9	Aizliegta kailcirte
342	1	15.1	Aizliegta kailcirte
342	2	5	Aizliegta kailcirte
344	2	2.6	Aizliegta kailcirte
344	3	0.5	Aizliegta kailcirte
344	4	1.1	Aizliegta kailcirte
344	5	4.8	Aizliegta kailcirte
344	6	0.1	Aizliegta kailcirte
344	7	0.5	Aizliegta kailcirte
344	9	3.3	Aizliegta kailcirte
546	1	16.3	Aizliegta kailcirte
547	1	3.8	Aizliegta kailcirte.

Secinājumi un ieteikumi

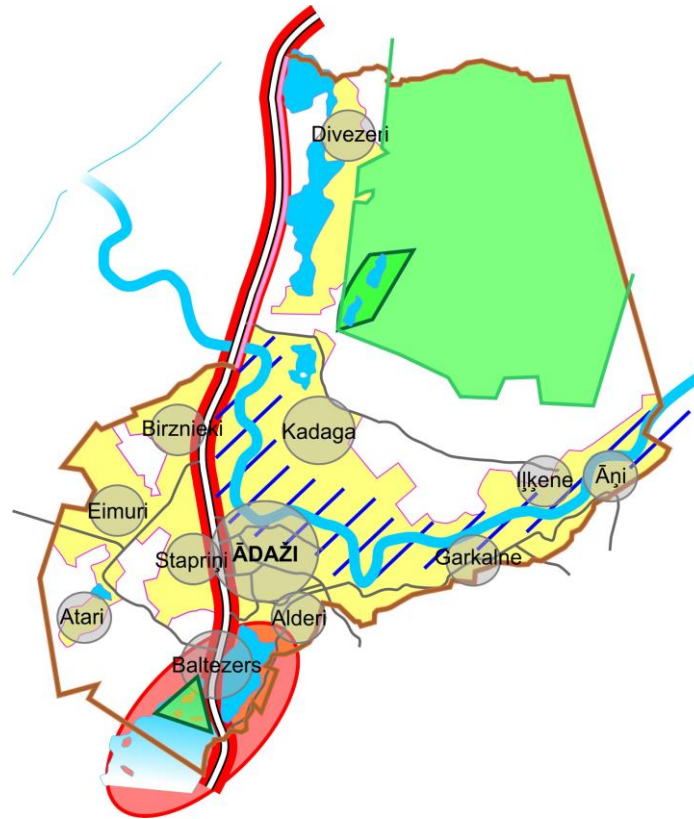
- 1) Jāievēro dabas liegumu „Lielukas un Mazuikas ezeri” un „Baltezera salas” un aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži” izstrādātajos dabas aizsardzības plānos noteiktie teritorijas apsaimniekošanas pasākumi, pēc iespējas tos iestrādājot attīstības programmā.
- 2) Tā kā dabas liegumu „Lielukas un Mazuikas ezeri” dabas aizsardzības plāns izstrādāts laika periodam 2002.-2007.g., jāveic tā aktualizācija un atjaunošana.
- 3) Dabas liegumā „Baltezera salas” īpašu uzmanību jāpievērš ūdens transporta līdzekļu radīto negatīvo ietekmju (viļņošanās radīto krasta noskalošanu, trokšņa ietekmi uz salu faunu) novēršanai, kā arī pieaugošās rekreācijas slodzes ietekmei uz botāniskā lieguma dabisko floru, lai neradītu aizsargājamo augu sugu nomākšanas draudus.
- 4) Ieteikumi pašvaldībai - veikt grozījumus Ādažu novada saistošajos noteikumos nr.21 „Lielā Baltezera apsaimniekošanas noteikumi” iekļaujot tajos aizliegumu brīvam salu apmeklējumu, izņemot organizētas ekskursijas gida pavadībā. Pie teritorijas plānojuma izstrādes noteikt vismaz 20 m aizsargjosla ap salām, lai pēc iespējas samazinātu ūdens transporta līdzekļu radīto negatīvo ietekmi. Sadarbojoties ar Garkalnes novada pašvaldību izstrādāt kopīgu pasākumu plānu Lielā Baltezera apsaimniekošanai.
- 5) Jāievēro militārās darbības ierobežojumi, kas iekļauti reglamentā AMR 200-4 „Reto un apdraudēto augu un dzīvnieku sugu un citu dabas vērtību aizsardzība Ādažu poligonā”.
- 6) Saimnieciskā darbībā īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās ir pieļaujama atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānā noteikto kārtību un ierobežojumus.
- 7) Gadījumā, ja tiek izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, to prasības jāiestrādā attīstības programmā.
- 8) Jāveic sabiedrību informējoši pasākumi par antropogēnās darbības ietekmi uz aizsargājamajām dabas teritorijām un objektiem.

6 Attīstības programma un ar to saistītās vides problēmas

Attīstības programmas izstrādes procesā nozīmīga loma ir vides un dabas aizsardzības prasību ievērtēšanai. Ādažu novada attīstības programma ir stratēģisks plānošanas dokuments, tās sastāvā ietilpstošais investīciju plāns ir pašvaldības instruments ES finansējuma piesaistei infrastruktūras attīstībai un vides sakārtošanai.

Attēls 6 Vides problēmu teritorijas

Izanalizējot Ādažu novada attīstības programmu, oficiālās datu bāzes un citu pieejamo informāciju, nozīmīgākās vides problēmu teritorijas/problēmas minamas (skatīt arī 6. attēlā):

- 1) Lielā Baltezera un Mazā Baltezera piesārņojums;
- 2) Augstā satiksmes intensitāte, atmosfēras gaisa piesārņojums, troksnis, bīstamo kravu avāriju risks autoceļa A1 tiešā tuvumā;
- 3) Plūdu riska teritorijas, polderu teritorijas;
- 4) Neattīstīta vai vāji attīstīta inženierinfrastruktūra attālinājos ciemos – Stāpriņi, Emuri, Birznieki, Atari, Ilķene, Āņi;
- 5) Nenotiek atkritumu šķirošana;
- 6) Nepietiekoši attīstīta tūrisma infrastruktūra, atpūtas vietu un peldvietu labiekārtojums, to nepieejamība;
- 7) Neefektīva daudzstāvu dzīvojamo ēku apsaimniekošana;
- 8) Vienlaidus apbūves struktūra;
- 9) Novecojusi, nesasaisīta inženierinfrastruktūra;

10) Piesārņotās un degradētās teritorijas.

Ādažu novads atrodas pierīgas reģionā, pateicoties Rīgas tuvumam, starptautiskas nozīmes transporta koridoram A1, arī pašvaldībā notiek intensīva attīstība. Rīgas tuvums nosaka to, ka tiek attīstītas gan darījumu teritorijas, ražošanas, gan arī dzīvojamās apbūves teritorijas. Lai notiktu šāda attīstība, liela loma ir pareizai transporta infrastruktūrai, kura funkcionētu un attīstītos, attīstot arī pašvaldības teritoriju, kā arī atbilstošas kapacitātes tehniskās infrastruktūras (ūdensapgāde, kanalizācija u.c.) nodrošināšanai. Attīstības programmā tiek paredzēta pašvaldības politikas atbalsts attiecībā uz inženierkomunikāciju izbūvi un kopējo inženierinfrastruktūras tīklu savienojamībai, bet nav noteiktas konkrētas rīcības ūdensapgādes un kanalizācijas inženierinfrastruktūras izveidei no Ādažu novada centra attālinātajos ciemos – Emuri, Birznieki (autoceļa A1 kreisajā pusē), kā arī Ataru ciemā.

Vides politika ir saistīta ar pašvaldības uzticēto funkciju izpildes nodrošināšanu. Jomas, uz kurām pašreiz jāliek būtiski uzsvari:

- ūdens resursu apsaimniekošana un kvalitātes jautājumi – īpaši palielinoties apbūvei, darījuma, ražošanas zonām;
- virszemes ūdeņu piesārņojums;
- gaisa kvalitāte;
- polderu un applūstošās teritorijas;
- palielinoties transporta plūsmai pieaug piesārņojums ar izplūdes gāzēm;
- piesārņotās teritorijas un to atvēršanas programmas;
- sadzīves atkritumi, bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēma;
- trokšņi.

7 Vides aizsardzības mērķi

7.1 Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā ir ietverti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās.

- 1) **Konvencija „Par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem”** jeb *Orhūsas konvencija*, Orhūsa, 25.06.1998. (Latvija ratificējusi 2002.g.) Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs.
- 2) **Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību.** UNESCO konvencija (1972). Konvencija definē jēdzienu „dabas mantojums” un nosaka uzdevumus tā aizsardzībai:
 - Dabas pieminekļi – fizikāli un bioloģiski veidojumi vai šādu veidojumu grupas ar īpašu, universālu estētisko vai zinātnisko vērtību.
 - Ģeoloģiski vai fizioģeogrāfiski veidojumi un noteiktas zonas – apdraudētu augu un dzīvnieku sugu dzīves vietas ar īpaši zinātnisku vai saglabāšanas nozīmi.
 - Dabas teritorijas, kam īpašas nozīmes universālas vērtības no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa.
 - Valsts pienākums ir tās teritorijā nodrošināt kultūras un dabas mantojuma identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizēšanu un saglabāšanu nākošajām paaudzēm. Tādēļ maksimāli jāizmanto esošie valsts resursi un nepieciešamības gadījumā arī starptautiskā palīdzība un sadarbība.
 - Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku kultūras un dabas mantojuma aizsardzību, konservāciju un popularizēšanu, šīs konvencijas dalībvalstis atbilstoši katras valsts apstākļiem centīsies:
 - īstenot atbilstošu politiku, kuras mērķis būtu kultūras un dabas mantojumam piešķirt noteiktas funkcijas sabiedrības dzīvē, kā arī iekļaut šī mantojuma aizsardzību plānošanas programmās;
 - izveidot, ja tādu nav, vienu vai vairākus kultūras un dabas mantojuma aizsardzības, konservācijas un popularizēšanas dienestus ar atbilstošu personālu un līdzekļiem;
 - attīstīt zinātniskos un tehniskos pētījumus, lai valsts spētu novērtēt un novērst kultūras un dabas mantojumam draudošās briesmas;
 - veikt atbilstošus juridiskus, zinātniskus, tehniskus, administratīvus un finanšu pasākumus, lai atklātu, aizsargātu, konservētu, popularizētu un atjaunotu šo mantojumu;
 - atbalstīt nacionālo un reģionālo centru izveidošanu un attīstību, kas sagatavo speciālistus kultūras un dabas mantojuma saglabāšanas jomās un veicina attiecīgus zinātniskos pētījumus.
- 3) **Konvencija par bioloģisko daudzveidību.** Riodežaneiro konvencija (1992). Konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un ilgtspējīgas

attīstības nodrošināšana. Galvenais uzdevums dalībvalstīm ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās un nepieciešamo stratēģiju un citu dokumentu izstrādāšana.

- 4) **Padomes Direktīva 92/43/EEK „Par dabisko savvaļas faunas un floras aizsardzību”** jeb Sugu un Biotopu direktīva, 21.05.1992. ir pamatā vienota Eiropas ekoloģiskā tīkla NATURA 2000 izveidošanai, veicinot izpēti un zinātnisko darbu. Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību. EP direktīvas attiecināmas uz 5 Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamiem biotopu tipiem, 1 augu, 18 putnu, 5 zīdītājdzīvnieku, 2 abinieku, 2 kukaiņu sugām. Eiropas kopienu padome izveido saskaņotu Eiropas ekoloģisko tīklu, kurā apvienotas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, un kura nosaukums ir Natura 2000. Šo tīklu, ko veido dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu teritorijas, izmanto, lai minētos dabisko dzīvotņu veidus un sugu dzīvotnes saglabātu vai attiecīgā gadījumā atjaunotu to labvēlīgo aizsardzības statusu dabiskās izplatības areālā.
- 5) **Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2000/60/EK**, kuras mērķis ir aizsargāt un uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu ekosistēmu stāvokli un veicināt ilgtspējīgu ūdeņu lietošanu, ieviešot integrētu upju baseinu apsaimniekošanas procesu. Upju sateces baseina apsaimniekošanas plānā iekļauto pasākumu mērķi ir:
 - Novērst virszemes ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, tos uzlabot un atjaunot, sasniegt šo ūdens objektu labu ķīmisko un ekoloģisko stāvokli, kā arī samazināt piesārņojumu no bīstamo vielu izplūdēm un emisijām.
 - Aizsargāt, uzlabot un atjaunot visus pazemes ūdens objektus, novērst pazemes ūdeņu piesārņošanu un pasliktināšanos un nodrošināt līdzsvaru starp pazemes ūdeņu ieguvī un to resursu atjaunošanos.
 - Saglabāt aizsargājamās teritorijas.
- 6) **Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2007/60/EK „Par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību”**. Direktīva paredz izveidot plūdu riska izvērtēšanas un pārvaldības sistēmu, lai mazinātu ar Kopienā notikušiem plūdiem saistītu nelabvēlīgo ietekmi uz cilvēku veselību, vidi, kultūras mantojumu un saimniecisko darbību.

7.2 Nacionālie vides aizsardzības mērķi

Vides aizsardzībai valsts līmenī izstrādāts **Nacionālais vides politikas plāns 2004.-2008. gadam**, kas apstiprināts Ministru kabineta 2004.gadā un ir izstrādāts atbilstoši likuma „Par vides aizsardzību” 8.panta prasībām un Ministru kabineta 2002.gada 15.augusta rīkojumam Nr.436 „Par Latvijas ilgtspējīgas attīstības pamatnostādņēm”.

Vieni no svarīgākajiem vides aizsardzības mērķiem ir saistīti ar ūdens kvalitāti:

- aizsargāt ūdens ekosistēmas, kā arī no ūdens atkarīgās sauszemes ekosistēmas un mitrājus;
- veicināt ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu;
- nodrošināt labu kvalitāti visos pazemes un virszemes ūdeņos, novērst to tālāku piesārņošanu un pakāpeniski samazināt esošo piesārņojumu;
- nodrošināt dzeramā ūdens atbilstību kvalitātes normatīviem.

Viens no vides politikas mērķiem ir gaisa aizsardzība, respektīvi, nodrošināt normatīviem un ilgtermiņa mērķiem atbilstošu gaisa kvalitāti, uzlabot to vietās, kur tā nav apmierinoša, īpašu uzmanību veltot pilsētām un ražošanas uzņēmumiem.

Ādažu novadā ir īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, līdz ar to ir saistoši arī bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un veicināšanas politikas mērķi:

- saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabisko struktūru daudzveidību;
- saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību;
- saglabāt lauksaimniecības augu un dzīvnieku šķirņu daudzveidību, veicināt to raksturošanu un izmantošanu;
- pilnveidot dabas aizsardzības sistēmu;
- veicināt tradicionālas ainavas struktūras saglabāšanos;
- nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgtspējīgu izmantošanu.

Attīstoties tālāk tautsaimniecībai, var sākties strauja daudzu bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu biotopu platību samazināšanās un pat izzušana atsevišķos valsts reģionos. Dažādi cilvēka darbības veidi jau ir izmainījuši sugu sastāvu un to proporcijas lielā daļā saimnieciski izmantojamo mežu, kā arī ezeros un upēs. Svarīgākie vides aizsardzības politikas mērķi mežsaimniecības jomā ir:

- saglabāt meža bioloģisko daudzveidību un ekoloģisko funkciju kvalitāti klimata un ūdens režīma regulācijā, kā arī augsnes aizsardzībā;
- paaugstināt meža īpašnieku, apsaimniekotāju un sabiedrības zināšanas par meža bioloģiskās daudzveidības un meža ekoloģisko funkciju nozīmību.

Zivsaimniecībā viens no galvenajiem mērķiem ir saglabāt Latvijas ūdeņu bioloģisko daudzveidību un populāciju struktūru.

Tāpat jāņem vērā atkritumu apsaimniekošanas vides politikas mērķi:

- nodrošināt atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā;
- veicināt atkritumu apstrādi pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām;
- veicināt šķirotas atkritumu savākšanas sistēmas ieviešanu pašvaldībās.

Attīstoties apdzīvoto vietu būvniecībai jāpievērš uzmanība mājokļa un būvniecības vides politikas mērķiem:

- sekmēt vietējo un videi draudzīgu būvizstrādājumu ražošanu un pielietošanu;
- veicināt ilgtspējīgu, dabas un energoresursus taupošu būvniecību.

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu lauksaimniecības zemju resursu izmantošanu, tad:

- jāsamazina augšņu piesārņošana, degradācija un erozija;
- jāsamazina augu barības vielu noplūdi no lauksaimniecības zemēm, tai skaitā, nitrātu piesārņojumu īpaši jutīgās teritorijās;
- ierobežot ūdeņu eutrofikāciju un piesārņošanu ar pesticīdu atliekām un smago metālu savienojumiem;
- nepieļaut vides piesārņojumu ar pārtikas pārstrādes un mežrūpniecības atkritumiem;
- nepieļaut bioloģiskās daudzveidības samazināšanos un lauku ainavas degradēšanos.

Tūrisma nozarē galvenie vides politikas mērķi ir:

- nodrošināt tūrisma ilgtspējīgu attīstību, kas radītu nozarei papildu izaugsmes iespējas un ļautu pilnīgāk izmantot Latvijas tūrisma svarīgākos resursus;
- turpināt vides pārvaldības sistēmu ieviešanu tūrisma nozarē;
- veicināt vienotas tūrisma informācijas sistēmas izveidošanu;
- ieviest videi draudzīgas tehnoloģijas tūrisma uzņēmumos;
- izglītēt tūrisma nozares darbiniekus vides un dabas aizsardzības jautājumos.

Lai varētu realizēt vides politikas mērķus, liela nozīme ir sabiedrības iesaistīšanā, informēšanā un līdzdalībā projektu izstrādē, tāpēc ir izstrādāti arī vides informācijas un sabiedrības līdzdalības vides politikas mērķi:

- nodrošināt aktīvāku sabiedrības līdzdalību ar vidi saistītu lēmumu pieņemšanā;
- nodrošināt vides informācijas izmantošanu un analīzi normatīvo aktu izstrādes un politisku lēmumu pieņemšanas procesā un politikas efektivitātes izvērtēšanā.

Nacionālais vides politikas plāns ņem vērā Eiropas Savienības normatīvos aktus, politikas dokumentus, tai skaitā Eiropas 6. Vides aizsardzības rīcības programmu „Vide 2010: mūsu nākotne, mūsu izvēle”, kā arī ANO un citu starptautisku institūciju saistošus dokumentus.

Lai īstenotu Nacionālā vides politikas plāna sekmīgu ieviešanu, tiek paredzēti ievērojami finanšu līdzekļi. Nacionālais vides politikas plāns aizstāj pirmo Vides aizsardzības politikas plānu Latvijai, kuru Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izstrādāja 1994.gadā, bet Ministru kabinets apstiprināja 1995.gadā.

Lielākā daļa plānā nosaukto ekonomisko metožu attiecas uz vides investīcijām – atbalsts mazo apdzīvoto vietu ūdenssaimniecības sakārtošanai, pāreja uz videi draudzīgu kurināmo. Dabas aizsardzībai, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzības nodrošināšanai, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkla izveidei, zivju atražošanas un aizsardzības pasākumu nodrošināšanai ir piemērojama:

- atlīdzība par zaudējumiem, ko rada īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošana,
- kompensācija par īpaši aizsargājamo nemedijamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem postījumiem,
- subsīdiju piešķiršana bioloģiskajā lauksaimniecībā,
- zivju atražošanas un aizsardzības pasākumu finansēšana,
- kadastrālās vērtības un nekustamā īpašuma nodokļa samazinājums,
- apmaiņa pret līdzvērtīgu zemi,
- zemju izpirkšana, lai aizsargātu aizsargājamās platības.

Plāna uzdevums ir koordinēt un sakārtot finansējuma prioritātes atbilstoši likumos noteiktajām vides aizsardzības prasībām. Jāatzīst, ka šobrīd kompensējošo pasākumu ieviešana ir aizkavējusies, jo nav pieņemts likums atbilstošie ministru kabineta noteikumi. Šis plānošanas dokuments neizvirza konkrētas prioritātes, paredzot ES vides un dabas aizsardzības prasību piemērošanu visās saimnieciskās darbības jomās.

Vides ministrijas Vides stratēģijas un informācijas nodaļa ir izstrādājusi **Ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes**, kuru mērķi ir:

- Latvijai jāveido labklājības sabiedrība, kura augstu vērtē un attīsta demokrātiju, līdztiesību, godīgumu un savu kultūras mantojumu;
- Latvijai jāveido stabila tautsaimniecība, kas nodrošina sabiedrības vajadzības, vienlaicīgi panākot, lai ekonomiskās izaugsmes tempi pārsniegtu vides piesārņojuma un resursu patēriņa tempus;
- Latvijai jānodrošina droša un veselību neapdraudoša vide pašreizējai un nākamajām paaudzēm;
- Latvijai jānodrošina pietiekami pasākumi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai;
- Latvijai sabiedrībā jāattīsta atbildīga attieksme pret dabas resursiem un nepārtraukti jāpaaugstina resursu izmantošanas efektivitāte;
- Latvijai no starptautiskas palīdzības saņēmējas valsts pakāpeniski jāklūst par valsti, kas spēj pati nodrošināt savas vajadzības un nepieciešamības gadījumā pat sniegt palīdzību citām valstīm;
- Latvijai jānodrošina vides jautājumu integrācija un jāattīsta plāns vides politikas līdzekļu pielietojumam visās citās nozaru politikās;
- Latvijai jānodrošina, lai tirgus ekonomikas mehānismi kalpotu ilgtspējīgai attīstībai;
- Latvijai jānodrošina sabiedrības līdzdalība ilgtspējīgas attīstības procesos;
- Latvijai nepārtraukti jānovērtē tās progress noteikto ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

Svarīgākie likumi un Ministru kabineta noteikumi, kuru realizācija nodrošina vides un dabas aizsardzības pasākumu ievērošanu līmenī ir:

- 1) „Aizsargjoslu likums” (05.02.1997), ar grozījumiem (06.03.2008.);
- 2) „Atkritumu apsaimniekošanas likums” ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 2004.gada 1. maijam;
- 3) „Dabas resursu nodokļa likums” (15.12.2005.) ar grozījumiem līdz 2008.05.08., grozījumi Dabas resursu nodokļu likumā (14.11.2008.) spēkā no 2009.01.01., grozījumi Dabas resursu nodokļu likumā (08.05.2008.);
- 4) Ministru kabineta 2002.gada 20.augusta noteikumi Nr.379 „Kārtība, kādā novēršama, ierobežojama un kontrolējama gaisu piesārņojošo vielu emisija no stacionāriem piesārņojuma avotiem”, ar grozījumiem, kas pieņemti līdz 02.03.2004.;
- 5) Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, spēkā no 2004.gada 1.maija;
- 6) Likums „Par piesārņojumu” ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 2004.gada 7.janvārim;
- 7) „Ūdens apsaimniekošanas likums” ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 2004.gada 1.decembrim;
- 8) Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumi Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību”;
- 9) Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, 02.03.1993.;

- 10) MK noteikumi Nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (22.07.2003.) ar grozījumiem 26.10.2004. Nr.898, 08.11.2005. Nr.838 un 03.07.2007. Nr.471;
- 11) Ministru kabineta noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”(12.03.2002.);
- 12) Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma, akceptēta LR MK 16.05.2000.;
- 13) „Sugu un biotopu aizsardzības likums”, 16.03.2000.;
- 14) MK noteikumi Nr.117, 13.03.2001. „Noteikumi par zaudējumu atlīdzību par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu un biotopu iznīcināšanu vai bojāšanu”;
- 15) „Meža likums”, 24.02.2000.;
- 16) „Tūrisma likums” 17.09.1998.

„**Vides aizsardzības politikas plāns Latvijai**” (1995) ir politikas dokuments, uz kura pamata ir noteiktas prioritātes šobrīd realizētajai vides politikai. Vides politikas plāns nosaka, ka teritorijas plānošana ir vides aizsardzības politikas īstenošanas līdzeklis, ar kura palīdzību iespējams regulēt sabiedrības mijiedarbību ar vidi, izvirzīt nosacījumus un prasības atsevišķu vides aizsardzības problēmu risināšanai. Teritoriālā plānošana veic preventīvās vides aizsardzības funkcijas.

Vides monitoringa programma (apstiprināta 2006.gada 24.janvārī ar Vides ministra rīkojumu Nr. 29) nosaka kārtību, kādā veicams vides monitoringa. Vides monitoringa programma sastāv no sekojošām nodaļām:

- Gaisa monitorings;
- Ūdeņu monitorings;
- Augsnes un zemes virsmas apauguma monitorings;
- Bioloģiskās daudzveidības monitorings.

Vides monitoringa programmas izpildi koordinē Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (LVGMC).

8 Plānošanas dokumenta un tā ietekmes uz vidi novērtējums

Ādažu novada attīstības ilgtermiņa vīzija akcentē, ka Ādažu novads 2021.gadā būs „Ilgtspējīgas attīstības teritorija”. Kā vieni no galvenajiem pašvaldības attīstības virzieniem Ādažu novada attīstības programmas īstenošanas periodam izvirzīti – „Sakopta, droša un veselīga dzīves vide” un „Ilgtspējīga attīstība”.

Šajā nodaļā sniegts attīstības programmā noteikto mērķu un tiem pakārtoto uzdevumu un investīcijas projektu (rīcību) novērtējums attiecībā pret to ietekmi uz vides resursiem un kvalitāti, atsevišķi, analizējot būtiskākās iespējamās tiešās un netiešās ietekmes, ilglaicīgās un īslaicīgās ietekmes un summāro ietekmi. Novērtējums tika izdarīts stratēģiskā plānošanas dokumenta kompetences un detalizācijas ietvaros, pieņemot, ka visi „Rīcības programmā” paredzētie investīciju projekti tiks ieviesti ņemot vērā starptautiskās un nacionālās likumdošanas prasības. 3. pielikumā sniegts attīstības programmā izvirzīto uzdevumu vērtējums, identificējot ar konkrētiem uzdevumiem un projektiem saistītos vides aspektus, sniedzot ieteikumus vides aspektu integrācijai attīstības programmā vai novirzīšanai uz teritorijas plānojuma kompetenci, kur ietekme uz vidi varēs tikt vērtētā „teritoriāli”, kā arī iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai īstenojot paredzētās aktivitātes (investīciju projektus). Uzskatāmības paaugstināšanai, Ādažu novada attīstības programmā noteiktie uzdevumi iezīmēti dažādās krāsās (3. pielikumā), tādejādi klasificējot to īstenošanas varbūtējo ietekmi uz vides kvalitāti: gaiši zaļā krāsā – ietekme tieša vai netieša pozitīva, gaiši violetā – iespējama duāla ietekme (pozitīva un/vai negatīva). Uzdevumi, kuru ietekme uz vidi klasificējama kā nebūtiska nav iekrāsoti).

8.1 Tiešās un netiešās ietekmes

8.1.1 Tiešās ietekmes

Tiešā veidā ietekmi uz vidi radīs zemes izmantošanas veidu maiņa, radot jaunu apbūvi – dzīvojamo, ražošanas u.c. un infrastruktūru – ceļus, inženierkomunikācijas u.c.

Ādažu novada attīstības programmas rīcības plāns paredz sekojošas aktivitātes jeb investīciju projektus „Vides aizsardzības” jomā:

- Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Ādažos I un II kārtā (2008.-2015.);
- Lielā un Mazā Baltezera kanalizācijas sistēmas projektēšana un izbūve sadarbībā ar Garkalnes novada domi (2007.-2015.);
- Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide (2010.-2013.);
- Pasākumu kopuma ieviešana krastu erozijas novēršanai (2011.-2013.);
- Kadagas ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtu renovācija vai likvidācija (pieslēgums Ādažu NAI) (2010.-2013.);
- Garkalnes ciema dzeramā ūdens apgādes sistēmas un notekūdeņu savākšanas sistēmas rekonstrukcija un paplašināšana (2018.-2020.);
- Stapriņu ciemata NAI likvidācija (savāktos notekūdeņus novadot uz Ādažu ciemata vai SIA „ĀDAŽI-TRIĀDE” NAI (2012.-2014.);
- Ādažu ciema mazdārziņu teritorijas „sakārtošana” atbilstoši Teritorijas plānojumam, izbūvējot centrālo kanalizācijas sistēmu (2013.-2017.).

Iepriekšminēto ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sakārtošanas un modernizēšanas infrastruktūras projektu īstenošana radīs tiešu pozitīvu ietekmi uz vidi kvalitāti - virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, dzeramā ūdens kvalitāti, vizuālās vides kvalitāti. Kā pozitīvs minams arī faktors, ka Ādažu novada attīstības programma nosaka, ka „*jāparedz jaunu komunikāciju sistēmu izveide vietās, kur veidojas, paplašinās apdzīvotās vietas*”, tādejādi tiks mazināta slodze vidē, tieša kanalizācijas novadīšana virszemes ūdeņos vai iesūcināšana zemē, piesārņojuma no individuālajām kanalizācijas sistēmām nonākšana virszemes un pazemes ūdeņos.

Neviennozīmīgi vērtējamās iespējamās tiešās ietekmes uz vidi jaunu ceļa infrastruktūras objektu būvniecībā, apdzīvoto vietu un ražošanas attīstības rezultātā.

Ādažu novada attīstības programma paredz sekojošas aktivitātes jeb investīciju projektus „Ekonomiskā darbība, transporta infrastruktūra” jomā:

- Tilts Āņos (šķērsojums pāri Gaujas upei) (2015.);
- Ceļa infrastruktūras attīstība pie valsts galvenā autoceļa A1 „Rīga – Ainaži” (E67) (2015.);
- Gaujas ielas izbūve (2011.-2013.) u.c.

Aktivitātes saistās ar novada transporta infrastruktūras attīstību, kur iespējamās gan pozitīvās ietekmes saistībā ar transporta plūsmas optimizāciju – jaunu savienojumu un šķērsojumu izveidi, gan tādas negatīvās ietekmes kā troksnis, atmosfēras gaisa piesārņojums no automašīnu izplūdes gāzēm, biotopu šķērsošana u.c. Trokšņa līmeņa samazināšanai jāparedz konkrēti pasākumi, apdzīvotās vietās gar autoceļiem būs jābūvē skaņu izolējoša sienas. Paredzētais atbalsts apbraucamā ceļa izbūvei apkārt Baltezeram ar ievadu Rīgā pa Brīvības ielas dublieri, atslogotu transporta plūsmu cauri vēsturiskajam Baltezera ciemam. Pozitīvi vērtējams arī faktors, ka Ādažu novada dome atbalsta apvedceļa 2.variantu – attālināto no Lielā Baltezera. Šo aktivitāšu detalizētāka ietekmes uz vidi izvērtēšana veicama Ādažu novada teritorijas plānojumā, kur tās tiks attēlotas „teritoriāli”.

Notekūdeņu apjoma varbūtējā palielināšanās

Pašreizējā situācijā, kad tiek izstrādāta attīstības programma, tiek paredzēts, ka Ādažu novadā attīsties gan blīvi apdzīvotās vietas (ciemi), gan tiks veicinātā saimnieciskā darbība (ražošanas, transporta un loģistikas), līdz ar to, attīstības programmas plānošanas periodā tiek prognozēta notekūdeņu apjoma palielināšanās. Līdz ar to, ekonomisko attīstību jādomā arī par kopējo notekūdeņu sistēmas kapacitātes un efektivitātes paaugstināšanu – esošo inženierinfrastruktūras tīklu savienošanu, jaunu pieslēgumu tiem veidošanu, kā arī jaunu ūdensapgādes un kanalizācijas inženierinfrastruktūras tīklu izveidi no Ādažu novada centra attālinātajos ciemos – Stapriņi, Emuri, Birznieki (autoceļa A1 kreisajā pusē), kā arī Ataru ciemā. Notekūdeņu savākšanas sistēmas uzlabojumi jāparedz arī tādēļ, ka ciemi robežojas gar Gaujas upi, lai tas neietekmētu virszemes ūdensobjektu kopējo ūdens kvalitāti.

8.1.2 Netiešās ietekmes

Kā būtiskākās netiešās pozitīvās ietekmes minamas, ka Ādažu pagasta attīstības programma paredz:

- Ādažos neatļaut videi kaitīgu nozaru attīstību;
- Dabas resursu saglabāšana, sakopšana un aizsardzība.

Kā viena no Ādažu novada attīstības prioritātēm noteikta „*Kvalitatīva dzīves vides telpa*”. Rīcības programmā tiek paredzētas tādas aktivitātes kā:

- Dabas un pastaigu taku izveide Ādažu novadā (2013.-2015.);
- Publiski pieejamas atpūtas vietas izveide pie Kadagas ezera (2013.-2015.);
- Ūdensrožu parka izveidošana, t.sk. brīvdabas estrādes izveide (2011.-2015.);
- Ezeru, upju un kanālu apsaimniekošana, publisko atpūtas vietu ierīkošana (2011.-2015.);
- Tūrisma maršrutu izveide (2011.-2013.);
- Gaujas – Mazā Baltezera kanāla sakārtošana (2013.-2015.) u.c.

Līdz ar to īpaša uzmanība ir jāveltī tūrisma infrastruktūras attīstībai, plānoto aktivitāšu ietekmei uz īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām. Jaunizveidotajās rekreācijas un atpūtas teritorijās jāizvieto papildus atkritumu urnas, tualetes un labiekārtotas atpūtas vietas, lai līdz ar apmeklētāju un tūristu skaita pieaugumu nepaaugstinātu slodzi vidē, novērstu apkārtnes piesārņošanu ar atkritumiem u.c. Vasaras sezonās varētu palielināties velotūristu skaits pierīgas reģionā, tajā skaitā arī Ādažu novadā. Līdz ar to aktuāls kļūst veloceļu jautājums.

Ādažu novada attīstības programmas rīcības plāna aktivitātes neparedz konkrētu ražošanas objektu, tehnoloģisko parku u.c. būvniecību, kā arī nenosaka tiem nepieciešamās teritorijas, bet konceptuāli paredz „Sekmēt uzņēmējdarbību”, izvirzot uzdevumus:

- Uzņēmējdarbības veicināšanas programmas izveide;
- Atbalsts pētniecībai un inovācijām Ādažu novadā;
- Ražošanas uzņēmējdarbības sekmēšana teritorijās pie maģistrāliem ceļiem u.c.

Ādažu novada attīstības programmas rīcības plāns paredz sekojošas aktivitātes jeb investīciju projektus „Pašvaldības darbs” jomā:

- Uzņēmējdarbības veicināšanas programmas izveide (2011.-2013.);
- Rīcības plāna izstrāde pašvaldības nekustamo īpašumu apsaimniekošanai (2011.-2013.);
- Konceptijas izstrāde attiecībā uz starptautisko sadarbību (2013.-2015.) u.c.

Šo pašvaldības politikas dokumentu izstrādē jāņem vērā vides faktors, izvērtējot konkrētās saimnieciskās darbības ietekmi, pozitīvās un negatīvās puses.

8.2 Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes

Attīstības programmā paredzētās darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt īslaicīgās un ilglaicīgās (paliekošās) ietekmes darbībās.

8.2.1 Īslaicīgās ietekmes

Pie īslaicīgām ietekmēm var pieskaitīt paredzēto būvniecību procesu – ēku, ceļu, dažāda veida inženierkomunikāciju (sakarū, elektroapgādes līniju, ūdensapgādes un notekūdeņu tīklu) būvniecība. Šīs darbības rada salīdzinoši īslaicīgus traucējumus vidē. Galvenās problēmas, kas saistītas ar minētajām darbībām, ir troksnis, zemsedzes bojājumi, būvgruži, putekļu emisija. Lielākā daļa šo faktoru tiek likvidēti līdz ar darbības izbeigšanos.

Autoceļu celtniecības laikā iespējama teritorijas piegružošana ar būvniecības atkritumiem un piesārņošana ar naftas produktiem, bet autoceļa ekspluatācijas laikā – piegružošana ar sadzīves atkritumiem. Tiek plānota jaunu ielu, autoceļu un autoceļu šķērsojumu izbūve, kā arī atbalsts Baltezera apvedceļa izbūvei un RAIL Baltic projekta īstenošanai.

Kā arī jāmin, ka būvdarbu perioda laikā var būt gruntsūdeņu piesārņojums (gadījumā, ja gruntsūdeņi ir tuvu zemes virskārtai), ko rada mašīnu un mehānismu nepareiza izmantošana un degvielas, smērvielu, arī šķidro būvmateriālu (krāsu, laku u.c.) noplūdes zemes virskārta un iespējama nonākšana gruntsūdeņos.

Par nelielu īslaicīgu ietekmi uz vidi novada teritorijā var uzskatīt apmeklētāju skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un aktīvajai atpūtai, līdz ar to pašvaldībai aktīvajā tūrisma sezonā papildus jāizvieto atkritumu savākšanas tvertnes visvairāk tūristu iecienītajās atpūtas vietās.

8.2.2 Ilglaicīgās ietekmes

Ilglaicīgās ietekmes saistītas ar zemes transformāciju no viena zemes lietojuma mērķa citā. Kaut arī attīstības programma kā pašvaldības stratēģiskās plānošanas dokuments neparedz tiešu zemes transformāciju, tā paredz mērķus, uzdevumus un rīcības, kas tiks ņemti vērā teritorijas plānojumā plānojot Ādažu novada teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu.

Pie ilglaicīgām ietekmēm uzskatāmas arī visas plānotās būves, ceļi un virszemes un pazemes inženierkomunikācijas novada teritorijā, nozīmīgākās paredzētas aktivitātes (investīciju projekti):

- Tilts Āņos (šķērsojums pāri Gaujas upei) (2015.);
- Ceļa infrastruktūras attīstība pie valsts galvenā autoceļa A1 „Rīga – Ainaži” (E67) (2015.);
- Lielā un Mazā Baltezera kanalizācijas sistēmas projektēšana un izbūve sadarbībā ar Garkalnes novada domi (2007.-2015.);
- Jaunu komunikāciju sistēmu izveide vietās, kur veidojas, paplašinās apdzīvotas vietas (2013.-2015.);
- Gaisa/virszemes tramvaja attīstība Ādažu novadā u.c. (2015.) u.c.

Ar autoceļu ekspluatāciju (arī jaunbūvējamo trašu varianti) ir un būs saistītas atsevišķas ietekmes, kuru darbība uz sabiedrību un vidi ir nepārtraukta. Šīs ietekmes vairāk vai mazāk ir arī jau esošajiem ceļiem. Tas ir atkarīgs no ceļu klājuma kvalitātes un satiksmes intensitātes konkrētajos ceļu posmos. Tās ir: gaisa kvalitātes izmaiņas, trokšņa un vibrāciju līmeņa izmaiņas, izmaiņas tuvākās apkārtnes bioloģiskajā daudzveidībā, apkārtējo iedzīvotāju sociāli-ekonomiskā stāvokļa izmaiņas (piem. nekustamā īpašuma vērtība, mežu kadastrālā vērtība utt.). Parasti šādos ceļu būves variantos no zemes īpašnieku viedokļa būtu svarīga skaidrība vairākos jautājumos, kas ir saistīts tieši ar ceļu būvi. Nozīmīgākie no tiem ir: paredzamais būvdarbu uzsākšanas laiks, kompensāciju un zaudējuma aprēķināšanas metodika, iepirkuma mehānisms. Par to visu pašvaldībai ir iedzīvotāji jāinformē laicīgi, pirms darbu uzsākšanas.

Kā pozitīvās ilglaicīgās ietekmes uz vides un ainavas kvalitāti, dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu minimāli paredzētie rīcības projekti:

- Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide (2011.-2013.);
- Atkritumu dalītās šķirošanas lakuma izveide Kadagā (2011.-2013.);
- Dūņu apsaimniekošanas poligona izbūve (2014.-2016.);

- Pasākumu īstenošana krastu erozijas novēršanai (2010.-2013.);
- Pretplūdu koncepcijas izstrāde (2011.-2013.);
- Ādažu centra poldera maģistrālā kanāla un dambja rekonstrukcija (2011.-2013.);
- Polderu apsaimniekošanas sistēmas izveide (2011.-2013.);
- Ezeru, upju un kanālu apsaimniekošana, publisko atpūtas vietu ierīkošana (2011.-2015.) u.c.

8.3 Summārās ietekmes

Apkopojot visu iepriekšminēto var uzskatīt, ka kopumā attīstības programmas īstenošana neatstās sliktāku ietekmi uz vides kvalitāti kā ir pašlaik.

9 Ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumi

Ādažu novada attīstības programma (2011-2017) paredz vides aizsardzības likumdošanā izvirzīto prasību ievērošanu, izstrādājot un realizējot pašvaldības attīstības plānošanas dokumentus. Vides kvalitāte ir noteikts kā vērtīgs resurss, kurš jāpārvalda un jāizmanto ilgtspējīgā veidā, racionāli izmantot kultūras un dabas mantojumu.

Pie papildus ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumiem varētu ieteikt pašvaldības vides politikas un vides aizsardzības normatīvu izstrādi, informēšanu par vides jautājumiem:

- Vides politikas plāna izstrāde pašvaldībai. Ļoti laba iespēja izpētīt vides situāciju, novērtēt problēmteritorijas ilgākā laika posmā, ietverot esošās situācijas analīzi (iedzīvotāju skaita dinamika, sociālie pakalpojumi, pieprasījums ekonomikas sfērā utt.);
- Vides rīcības programmas izstrāde. Tā ir kā konkrēta programma, kura tiktu izstrādāta pašvaldībai, nosakot prioritātes, nosakot mērķus un līdzekļus, kā sasniegt vēlamu situāciju tieši vides jomā. Varētu izstrādāt arī konkrētai jomai, tā, kura ir visproblemātiskākā.
- Monitoringa programmas izstrāde. Lieliska iespēja novērtēt esošo situāciju, veikt analīzi ilgākā laika posma un attiecīgi novērtēt iespējamās ietekmes kādā no vides problēmteritorijām.
- „Zaļās sadaļas” izveide pašvaldības mājas lapā internetā, kurā varētu ievietot gan jaunāko informāciju par vides aktualitātēm pašvaldības teritorijā (piem. jauna atkritumu šķirošanas, savākšanas kārtība, jaunās trokšņu kartes u.c. materiāli) gan izglītojošus un aktuālus materiālus par vides tēmu (piem. videi draudzīgākā mazgāšanas līdzekļa izvēle, kā to izdarīt, sastāvs un ietekmes uz apkārtējo vidi un cilvēku veselību).
- Ūdens apsaimniekošanas plāna izstrāde, kas iekļautu sevī nepieciešamos apsaimniekošanas pasākumus, tajā skaitā arī virszemes ūdensobjektu vietējo monitoringu.

Visi šie minētie pasākumi ir veicami pēc pašvaldības iniciatīvas un finansiālo iespēju robežās, bet šie materiāli ļautu labāk novērtēt vides situāciju dotajā brīdī, kā arī plānojot nākotnē vides problēmas Ādažu novada kontekstā.

10 Plānošanas dokumenta iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums

Plānošanas dokuments paredz saglabāt un aizsargāt vienu no novada teritorijas vērtībām – dabas vidi – ūdensobjektus, mežus, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kā arī kultūrvēsturisko mantojumu – aizsargājamās kultūras pieminekļus.

Ādažu novada attīstības programmā (2011-2017) netiek paredzēta dažādu alternatīvu scenāriju attīstība – netiek piedāvātas dažādas alternatīvas rīcības programmas. Līdz ar to, kā vienīgo alternatīvu Ādažu novada attīstības programmai varētu uzskatīt „0” alternatīvu, kad tiek saglabāta esošā situācija un netiek plānota Ādažu novada attīstība un netiek izstrādāta attīstības programma. Šāda situācija ir pretrunā gan ar reģiona un pašvaldības attīstības mērķiem, gan ar starptautiskajām un nacionālajām vides aizsardzības interesēm, jo novada teritorijā atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti.

Gadījumā, ja tiek realizēta „0” alternatīva, sagaidāms, ka vides kvalitāte Ādažu novada administratīvajā teritorijā kopumā pasliktināsies.

11 Kompensēšanas pasākumi

Ādažu novada attīstības programma (2011-2017) neparedz darbības, kuru rezultātā tiešā veidā tiktu negatīvi ietekmētas īpaši aizsargājamā dabas teritorijas – dabas liegums „Lielā Baltezera salas” un aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži”, tajā skaitā tā teritorijā ietilpstošais stingras aizsardzības dabas liegums „Lieluikas un Mazuikas ezers”.

Attīstības programma ir izstrādāta balstoties uz prasībām, ko izvirza normatīvie akti, vides aizsardzības valsts institūcijas. Līdz ar to, dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi nav paredzēti.

Privātas vai juridiskas personas atbildību par dabai vai dabas objektiem nodarīto kaitējumu reglamentē Latvijas Republikā pastāvošā likumdošana. Likumi, kas aizsargā apkārtējo vidi ir likumi „Vides aizsardzības likums” un „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un tiem pakārtotie noteikumi.

12 Attīstības programmas īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums

Ādažu novads atrodas Latvijas centrālajā daļā – Rīgas reģionā, salīdzinoši tālu no Latvijas valsts robežām. Ādažu novada attīstības programmā, pagaidām netiek paredzēta tādu ražošanas zonu izveide, kurās kā atļautā izmantošana minēta valstiski nozīmīgu, lielu rūpniecisku objektu būvniecība, kas varētu izraisīt arī pārrobežu piesārņojuma ietekmi.

Ja attīstības programmas darbības laikā tiks plānota nozīmīga rūpniecības komercsabiedrības būve, tad jāņem vērā, ka likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pielikumā ir norādītas darbības, kuriem ir jāveic ietekmes uz vidi izvērtējums un 5. pielikumā ir norādītas darbības, kurām nepieciešams veikt sākotnējo izvērtējumu. Saskaņā ar šo likumu tiks izvērtētas paredzētās darbības ietekmes uz apkārtējo vidi (paredzētās darbības izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī floru, faunu, bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu un visu minēto jomu mijiedarbību), kā arī uz blakus teritorijām. Ražošanas komercsabiedrības būvniecība, kuriem pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras veikšanas tiks konstatēts, ka to darbība var radīt būtiskas pārrobežu ietekmes, visticamāk netiks realizēta.

Līdz ar to arī nav paredzama šādu ražotņu iespējamā pārrobežu ietekme ar piesārņojošo vielu emisijām atmosfērā. Tas pats attiecināms arī uz šādu vielu emisijām ūdenstilpēs.

Attīstības programmas īstenošanas saistītās ietekmes uz vides kvalitāti un vides resursiem ārpus Latvijas Republikas teritorijas – nav sagaidāmas tiešas un būtiskas negatīvas ietekmes.

Kā netieša pārrobežu ietekme minama paredzēto ekonomisko aktivitāšu paaugstināšanās, kas netieši var ietekmēt Baltijas jūras vides stāvokli. Ietekme saistīta ar komunālo un rūpniecisko notekūdeņu radīto piesārņojumu Gaujas upē un citās virszemes ūdenstecēs Ādažu novada teritorijā, kas daļēji nokļūst ekoloģiski jutīgajā Rīgas jūras līcī.

13 Vides pārskata izstrādē pielietotie pamatprincipi un metodes

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) pārskats izstrādāts, analizējot Ādažu novada attīstības programmas (2011-2017) atbilstību vides aizsardzības noteikumu prasībām.

Pamatprincipi:

- Vides pārskats tika sagatavots, balstoties uz izstrādāto Ādažu novada attīstības programmas (2011-2017) projektu;
- Sagatavojot Vides pārskatu, tika iesaistīta arī sabiedrība (tika organizēta sabiedriskā apspriešana un noteikti sabiedriskās apspriešanas termiņi ar pieejamiem materiāliem).

Metodes:

- Tika analizēta esošā situācija un attīstības tendences un Ādažu novada attīstības perspektīva.
- Analizētas ietekmes uz vidi (tiešās, netiešās, īslaicīgās, ilglaicīgās, summārās).
- Analizēts tika pamatojoties uz attīstības programmā ietvertu informāciju par dabas apstākļiem, gaisa, ūdens kvalitāti, kā arī izmantojot vides monitoringa datu analīzi.
- Tika analizēti Daugavas baseina un Gaujas baseina apsaimniekošanas plāni, tā mērķi, rīcības, priekšlikumi, salīdzināts ar pašvaldības izvirzītajiem attīstības mērķiem un uzdevumiem, rīcības programmu.
- Tika analizēti īpaši aizsargājamo teritoriju – dabas liegumu „Lielā Baltezera salas” un „Lieluikas un Mazuikas ezeri” un aizsargājamā ainavu apvidus „Ādaži” dabas aizsardzības plāni un tajos noteikto teritorijas apsaimniekošanas pasākumu atbilstība attīstības programmā izvirzītajiem attīstības mērķiem un uzdevumiem, rīcības programmai.
- Plānoto izmaiņu novērtējums un iespējamā ietekme.
- Organizēta sabiedriskā apspriešana un sanāksme.

Teritorijas apskate dabā

Uzsākot Vides pārskata izstrādi, tika veikta teritorijas apskate, fotografēšana, it īpaši to teritoriju, kuras plānotās darbības var būtiski ietekmēt, aizsargājamās dabas teritorijas apskate.

Kopumā attīstības programmā ietvertā informācija bija nepietiekama, lai pilnvērtīgi varētu veikt vides stāvokļa novērtējumu Ādažu novadā.

14 Attīstības programmas īstenošanas monitoringa

Attīstības programmas īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

„Vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa novērojumi (mērījumi, aprēķini), kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides aizsardzības pasākumu plānošanai un to efektivitātes kontrolei” (Vides aizsardzības likums (02.11.2006.) ar grozījumiem līdz 14.02.2008.)

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs izstrādājis Vides monitoringa programmu (apstiprināta 2006.gada 24.janvārī ar Vides ministra rīkojumu Nr. 29), kas aizvieto līdzšinējo Vides Nacionālo monitoringa programmu.

Monitoringu veic ar nolūku konstatēt plānošanas dokumenta īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī, lai nepieciešamības gadījumā, izstrādātu papildus prasības attīstības programmai.

Monitoringu veic, izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par pārskata teritoriju, t.i. Ādažu novada teritoriju. Indikatoru saraksts norādīts Pielikumā Nr. 1.

Veicot monitoringu, jāpievērš uzmanība Vides pārskatā norādītajām problēmām, ar tām saistītajām nozarēm, lai, veidojot statistiku ilgākā laika periodā (monitoringu), varētu novērtēt piesārņojuma izmaiņas un prognozēt tā iespējamo attīstību.

Par pamatu tālākai monitoringu atskaišu veikšanai var ņemt Vides pārskatu, veidojot tādu kā datu bāzi. Par pamatu ņemot Vides pārskatā jau iestrādātās nodaļas un datus. Īpašu uzmanību pievēršot atsevišķiem indikatoriem (indikatoru grupām):

- Virszemes ūdeņu kvalitātei – virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums, upju ūdensobjektu ekoloģiskā – saprobioloģiskā kvalitāte (sadarbībā ar reģionālo vides pārvaldi, LVĢMC);
- NAI notekūdeņu kvalitāti un rādītājus:
 - savākto un attīrīto sadzīves komunālo notekūdeņu apjoms,
 - iedzīvotāju skaits, kas saņem centralizētas kanalizācijas sistēmas pakalpojumus,
 - attīrīto notekūdeņu kvalitāte,
 - virszemes ūdeņu kvalitāte (sadarbībā ar reģionālo vides pārvaldi un LVĢMC);
- Dzeramā ūdens kvalitāte – ūdens analīžu rezultāti, pazemes ūdeņu krājumu izmantošanas intensitāte (sadarbība ar Veselības inspekciju);
- Īpaši aizsargājamās teritorijas stāvoklis (vai nav palielinājušās ietekmes, tūristu radītās sekas);
- Atkritumu saimniecības apsaimniekošanas efektivitāte - radītais kopējais atkritumu daudzums, šķiroto atkritumu daudzums, atkritumu šķīrošanās procesā iesaistīto iedzīvotāju daudzums.

Apkopojot katras pašvaldības aktuālākās vides problēmas var iegūt gan kopējo ainu par vides stāvokli novadā kopumā, gan aktualitātēm un problēmām vides jomā, kā arī datu bāzi tālākam vides monitoringam (veidojot kopēju un sabiedrībai pieejamu datu bāzi). Līdz ar to, var plānot kopējus projektus vides jomā ar kaimiņu pašvaldībām.

Lai novērstu attīstības programmas īstenošanas varbūtējo negatīvo ietekmi, ir jāveic attīstības programmas īstenošanas monitorings. Plānošanas dokumenta (attīstības programmas) izstrāde tiks pabeigta 2010.gadā.

Attīstības programmas īstenošanas monitoringu ieteicams veikt ik pēc 3 gadiem (uzsākot kārtējā 3 gadu investīcijas plāna izstrādi), kā arī nākamajām pašvaldības vēlēšanām – 2013., 2018.gados, lai katra jaunievēlētā Ādažu novada dome varētu novērtēt ieviešanas sekmes un noteikt vai attīstības programmai nav nepieciešama aktualizācija.

Gadi	Ietekmes objekts	Ietekme
2013.	Pašvaldības vēlēšanas 3 gadu investīcijas plāna izstrāde Natura 2000 teritorijas	Jaunā novada dome izvērtē vides aizsardzības prioritātes, prioritāro vides jautājumu risināšana. Attīstības programmas sasaiste un atbilstība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plāniem, Daugavas un Gaujas baseinu apsaimniekošanas plāniem
2016.	3 gadu investīcijas plāna izstrāde	Izstrādāto un ieviesto projektu ietekme uz vide
2017.	Jaunas attīstības programmas izstrāde	Attīstības programmas ieviešanas sekmes un trūkumi. Darba uzdevuma jaunas attīstības programmas izstrādei sastādīšana
2018.	Pašvaldības vēlēšanas Natura 2000 teritorijas	Jaunā novada dome izvērtē vides aizsardzības prioritātes, prioritāro vides jautājumu risināšana. Attīstības programmas sasaiste un atbilstība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plāniem, Daugavas un Gaujas baseinu apsaimniekošanas plāniem
2018.	3 gadu investīcijas plāna izstrāde	Izstrādāto un ieviesto projektu ietekme uz vide

Ādažu novada domei šajos norādītajos gados jāizstrādā monitoringa ziņojums un tas jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā (VPVB) izvērtēšanai.

Vides pārraudzības valsts birojs savā mājas lapā www.vpvp.gov.lv sadaļā „Stratēģiskais IVN”- „Informācija” – „Monitorings” regulāri atjauno to pašvaldību sarakstu, kurām jāiesniedz VPVB monitoringa pārskati.

15 Vides pārskata kopsavilkums

Vides pārskats ir izstrādāts Ādažu novada attīstības programmai 2011.-2017.gadam, izvērtējot attīstības programmas projektā sniegto pašreizējās situācijas raksturojumu un analīzi, noteikto stratēģisko daļu, rīcības plānu un īstenošanas uzraudzības kārtību, kā arī citus izstrādes materiālus. Izstrādājot attīstības programmu un Vides pārskata projektu notika konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju, iesaistītajām institūcijām un Ādažu novada pašvaldības darbiniekiem.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) mērķis ir izvērtēt sagaidāmo ietekmi uz vidi saistībā ar attīstības programmā noteikto prioritāšu, mērķu, uzdevumu un rīcību realizāciju. Vides pārskata projektu sagatavoja SIA „Reģionālie projekti” un tas ir sagatavots saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un MK noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Sabiedrības informēšanai par Ādažu novada attīstības programmu un Vides pārskata izstrādi, notika sabiedriskā apspriešana saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

Ādažu novada attīstības programma ir vidēja termiņa pašvaldības stratēģiskās plānošanas dokuments, kurā noteikta Ādažu novada administratīvās vienības attīstības politika – attīstības vīzija, prioritātes un stratēģiskie mērķi un to sasniegšanai noteikto pasākumu – rīcību un uzdevumu kopums turpmākajiem 7 gadiem no 2011.gada līdz 2017.gadam. Programmas sastāvā ietilpstošais investīciju plāns 3 gadu periodam ir pašvaldības attīstības politikas īstenošanas instruments.

Attīstības programma izstrādāta ar mērķi optimāli nodrošināt teritorijas attīstību, līdzsvarojot pašvaldības ekonomisko attīstību ar dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu, sniegt labvēlīgus dzīves un darba apstākļus vietējiem iedzīvotājiem, sakārtot un modernizēt apdzīvoto vietu inženiertehnisko infrastruktūru, attīstīt tautsaimniecību, uzņēmējdarbību, tradicionālo un netradicionālo lauksaimniecību un tūrismu, racionāli izmantojot pagasta dabas resursus saskaņā ar vides aizsardzības prasībām.

Vides pārskatā situācijas uzlabošanai vides jomā tiek piedāvāti secinājumi un ieteikumi, kas palīdzētu pašvaldības darbībā tieši vides kvalitātes uzlabošanā. Tiek dots arī indikators apkopojums, kurš būtu jāņem vērā, kad tiks izstrādāts monitoringa ziņojums, kurš būs jāiesniedz Vides pārraudzības valsts birojam attiecīgajos gados. Katrā no nodaļām tiek dots raksturojums attiecīgajai vides problēmai, kā arī sniegti ieteikumi šo iespējamo ietekmju samazināšanai, svarīgi ir pašvaldībai plānot un domāt par vides problēmām tieši ilgtermiņā, plānojot attiecīgās darbības pašvaldībā arī paredzēt vides problēmas, kuras varētu rasties ilgtermiņā šo plānoto darbību rezultātā un pieņemt attiecīgos lēmumus, darbības, kas varētu šīs ietekmes novērst vai samazināt.

Ādažu novada attīstības programmas īstenošanas rezultātā būs vērojama neviennozīmīga ietekme uz vidi – gan pozitīva tieša un netieša ietekme uz vidi, gan arī duāla (iespējama gan pozitīvā, gan negatīvā) ietekme uz vidi. Kā nozīmīgākās pozitīvās ietekmes minamas – vides kvalitātes uzlabošanās saistībā ar vides infrastruktūras attīstību, sabiedriskā transporta un velotransporta attīstību, degradēto teritoriju sakārtošanu, novada ainavas un vides estētiskās kvalitātes paaugstināšanu. Iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi saistāmas ar transporta plūsmu palielināšanos, antropogēno slodžu palielināšanos, kas ir tieša vai netieša cilvēku un viņu saimnieciskās darbības ietekme uz dabu kopumā vai uz tās atsevišķiem komponentiem un elementiem.

Vides pārskatā sniegti ieteikumi vides aspektu integrēšanai un iespējamo nevēlamo ietekmju uz vidi novēršanai.

Kopumā jāsecina, ka Ādažu novada attīstības programma nav pretrunā ar dabas aizsardzības normatīviem un tā mērķi atbilst starptautiskajiem un nacionālajiem vides un dabas aizsardzības mērķiem. Tās realizācija neradīs būtisku ietekmi uz īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām.

Informācijas avoti

1. Ādažu novada attīstības programma (2001.-2010.), Ādažu novada dome, 2001.
2. Aizsargājamo ainavu apvidus „Ādaži” dabas aizsardzības plāns 2008.-2018.g., Latvijas Dabas fonds, 2008
3. „Antropogēno slodžu uz pazemes un virszemes ūdeņiem vērtējums. Ekonomiskā analīze.”, LVA, 2005
4. A/S „Latvijas valsts meži” Vides politikas plāns 2004.- 2008. gadam, Rīga 2004
5. Dabas lieguma „Lielukas un Mazuikas ezeri” dabas aizsardzības plāns (2002-2007), Latvijas Dabas fonds, 2002
6. Dabas lieguma „Lielā Baltezera salas” dabas aizsardzības plāns (2004-2014), SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2003
7. Daugavas baseina apsaimniekošanas plāns 2010.-2015.g., 2002, Vides ministrija
8. Gaujas baseina apsaimniekošanas plāns 2010.-2015.g., 2002, Vides ministrija
9. Enciklopēdija „Latvijas Daba” (1,2,3,4,5,6 sējumi), Latvijas Enciklopēdija, Rīga, 1995.
10. Pierīgas reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2007.-2013.g
11. Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2000.-2020.g. (aktualizēta 2008)
12. Rīgas reģiona attīstības programma 2005.-2011.g. (uzsākta aktualizācija 2009)
13. Rīgas plānošanas reģiona inovatīvās attīstības programma 2005.-2011.g.
14. 2007.-2013.gada ES fondu apguves stratēģijas projekts. Nacionālais stratēģiskais ietvardokuments, 2005, Finanšu ministrija
15. Ūdens stāvokļa monitoringa programmas izstrāde saskaņā ar Ūdens apsaimniekošanas likuma prasībām, LR Vides ministrijas Latvijas Vides aģentūra, Rīga, 2004
16. Valsts vides monitoringa programma, LVĢMA, 2006
17. Vide Eiropā 2005. Stāvoklis un perspektīvas, kopsavilkums, 2005., LR Vides ministrija, Rīga, 2005
18. Vides aizsardzības infrastruktūras projektu katalogs 2005., LR Vides ministrija, Rīga, 2005
19. Vides rādītāji Latvijā 2004. gadā, CSP, Rīga, 2005.
20. Rīgas plānošanas reģiona mājas lapa www.rpr.gov.lv.
21. Nodarbinātības valsts aģentūras sniegtā informācija
22. Valsts kases mājas lapa www.kase.gov.lv

Pielikumi

1. Indikatori attīstības programmas monitoringam no vides viedokļa.
2. Sabiedrības informēšana pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas.
3. Ādažu novada attīstības programmā 2011.-2017.gadam noteikto novada attīstības mērķu un uzdevumu ietekmes uz vidi izvērtējums.
4. Pārskats par Vides pārskata izstrādes dokumentāciju.